

124159

MAGYAR-GÖRÖG TANULMÁNYOK

SZERKESZTI

MORAVCSIK GYULA

ΟΥΓΓΡΟΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΑΙ

ΥΠΟ

ΙΟΥΔΙΟΥ ΜΟΡΑΥΣΙΚ

19.

GÖRÖGÖK SÍRFELIRATAI MAGYAR TEMETŐKBEN

KIADTA ÉS MAGYARÁZTA

PROSSER PIROSKA

ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΙ ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΕΙΣ ΟΥΓΓΡΙΚΑ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΑ

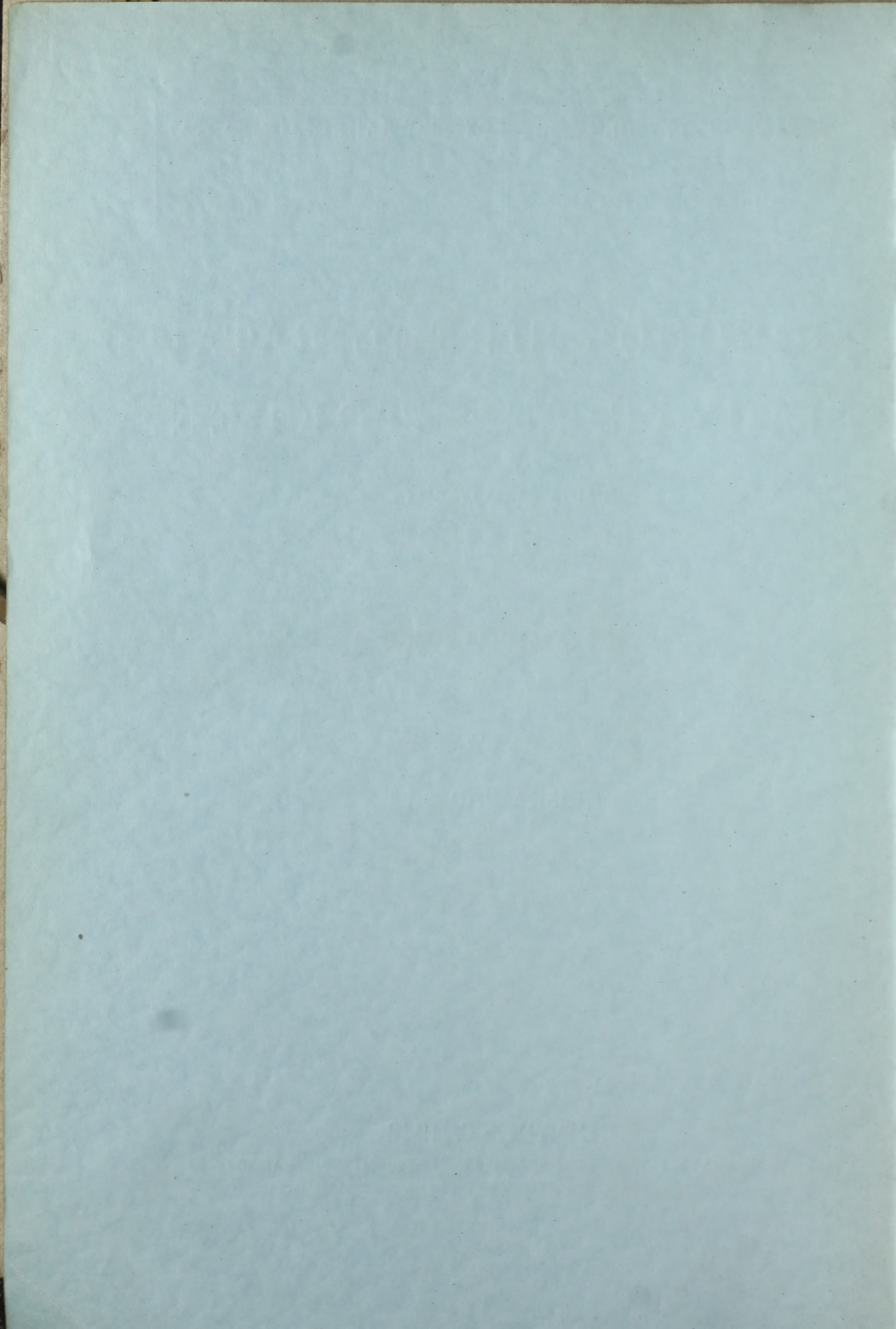
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑΙ ΜΕΤ' ΕΞΗΓΗΣΕΩΝ

ΥΠΟ

PIROSKA PROSSER

BUDAPEST, 1942

KIR. M. PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEMI GÖRÖG FILOLÓGIAI INTÉZET
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Q. Phil. O. 1506/19.

MAGYAR-GÖRÖG TANULMÁNYOK

SZERKESZTI

MORAVCSIK GYULA

ΟΥΓΓΡΟΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΑΙ

ΥΠΟ

ΙΟΥΛΙΟΥ MORAVCSIK

19.

GÖRÖGÖK SÍRFELIRATAI MAGYAR TEMETŐKBEN

KIADTA ÉS MAGYARÁZTA

PROSSER PIROSKA

ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΙ ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΕΙΣ ΟΥΓΓΡΙΚΑ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑΙ ΜΕΤ' ΕΞΗΓΗΣΕΩΝ

ΥΠΟ

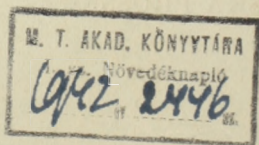
PIROSKA PROSSER

BUDAPEST, 1942

ΚΙΡ. Μ. ΠÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEMI GÖRÖG FILOLÓGIAI INTÉZET
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

124159

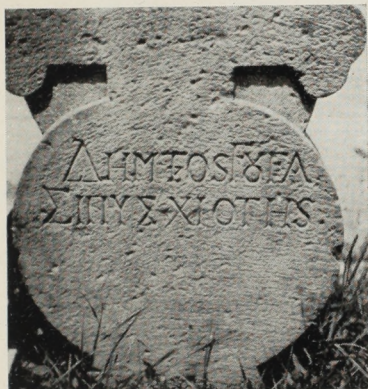
DOKTORI ÉRTEKEZÉS
ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

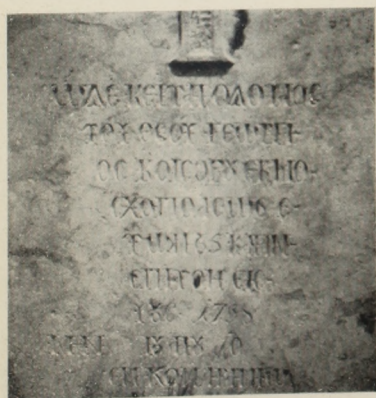
A kiadásért felelős Prosser Piroska
Stephaneum nyomda Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28. Felelős: ifj. Kohl Ferenc.

1. (No 116.)

2. (No 94.)

3. (No 72.)

4. (No 76.)

BEVEZETÉS

A hazai görögségre vonatkozólag csak a legutóbbi években indultak meg a rendszeres kutatások. A végső céltól: a magyarországi görögség történetének összefoglaló feldolgozásától még messze vagyunk, mert ezt meg kell előznie az egyes egyházközségek monografikus feldolgozásának, aminek előfeltétele viszont annak az anyagnak a felkutatása és feltárása, amely a különböző könyvtárakban és kéziratárakban, főleg pedig az egyházközségek levéltáraiban rejtőzik. Sajnos, ez utóbbiak sok helyen elpusztultak, másutt pedig még rendezetlenek és így egyelőre a kutató számára hozzáférhetetlenek.

A források egy másik, nem kevésbé jelentős csoportját az epigrafikai anyag alkotja. A régi görög temetőkben levő sírfeliratok fényt vetnek az egyes egyházközségek egykori tagjainak életviszonyaira és sokszor azok származási helyére is.

Ebben az irányban először Sp. Lampros végzett kutatásokat, aki

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Συστηματικαὶ ἔρευναι περὶ τοῦ ἑλληνισμοῦ εἰς τὴν πατρίδα μας ἤρχισαν μόνον κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια. Εἴμεθα ἀκόμη μακρὰ ἀπὸ τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν συνθετικὴν ἐπεξεργασίαν τῆς ἱστορίας τοῦ ἑλληνισμοῦ ἐν Οὐγγαρίᾳ. Πρέπει νὰ προηγηθῇ ἡ μελέτη κάθε κοινότητος, προϋπόθεσις δὲ αὐτῆς εἶναι ἡ διαφώτισις καὶ ἡ δημοσίευσις τοῦ ὕλικου, τὸ ὁποῖον κρύπτεται εἰς τὰς διαφόρους βιβλιοθήκας καὶ ἀρχεῖα καὶ πρὸ πάντων εἰς τὰ ἀρχεῖα τῶν κοινοτήτων. Τὰ τελευταῖα αὐτὰ εἶναι δυστυχῶς εἰς πολλὰς μὲν πόλεις κατεστραμμένα, εἰς ἄλλας δὲ δὲν εἶναι ἀκόμη τακτοποιημένα καὶ ἔτσι πρὸς τὸ παρὸν εἶναι ἀπρόσιτα διὰ τὸν ἐρευνῶντα.

Μίαν ἄλλην ὁμάδα τῶν πηγῶν ὅχι ὀλιγότερον σπουδαίαν ἀποτελεῖ τὸ ἐπιγραφικὸν ὕλικόν. Αἱ ἐπιτύμβιοι ἐπιγραφαὶ εἰς τὰ παλαιὰ ἑλληνικὰ νεκροταφεῖα ῥίπτουν φῶς ἐπὶ τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς τῶν πρόην μελῶν τῆς κοινότητος, πολλάκις δὲ καὶ ἐπὶ τῶν τόπων, ἐκ τῶν ὁποίων κατὰγονται.

Πρῶτος ἔκαμε ἐρεῖνας πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν ὁ Σπ. Λάμ-

egyik dolgozatában¹ kiadta a budapesti Váci-utcai szerb templom és a Petőfi-téri görög templom falain, illetve udvarán levő sírfeliratok legnagyobb részét részletesebb magyarázatok nélkül néhány epigrafikai megjegyzés kíséretében.

Újabban Hajnóczy Iván végzett hasonló kutatásokat, aki monografiájában² közzétette a kecskeméti görög-keleti temető görög sírfeliratait. Magyarázatokat azonban ő sem fűzött a szövegekhez.

E jelen gyűjtemény, amelyben 117 görög sírfeliratot adunk ki, szintén hozzá kíván járulni a magyarországi görögség történetére vonatkozó anyaggyűjtéshez.

Felvettük mindazokat a feliratokat, amelyeket Lampros és Hajnóczy kiadott. Lampros szövegeit az eredeti kövek alapján revideáltuk s anyagát kiegészítettük azoknak a másolatoknak az alapján, amelyeket Tialios Fülöp úr szíves volt rendelkezésünkre bocsátani. Az összehasonlítás arra a megállapításra vezetett, hogy Lampros néhol hallgatólagosan

προς, ὁ ὁποῖος εἰς μίαν μελέτην τοῦ¹ ἐδημοσίευσεν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἐπιγραφῶν, αἱ ὁποῖαι εὗρισκονται εἰς τὴν Βουδαπέστην ἐπὶ τῶν τοίχων εἰς τὴν αὐλὴν τῆς σερβικῆς ἐκκλησίας τῆς ὁδοῦ Váci καὶ τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησίας τῆς πλατείας Petőfi, χωρὶς λεπτομερεστέρας ἐξηγήσεις, ἀλλὰ μόνον μὲ μερικὰς ἐπιγραφικὰς παρατηρήσεις.

Τοιοῦτον εἶδους ἐρεῦνας ἔκαμε τελευταίως καὶ ὁ κ. Ἱ. Α. Hajnóczy, ὁ ὁποῖος εἰς μελέτην τοῦ² ἐδημοσίευσεν τὰς ἐπιτυμβίους ἐπιγραφὰς τοῦ ὀρθοδόξου ἑλληνικοῦ νεκροταφείου τῆς πόλεως Kecskemét, ἀλλὰ οὔτε αὐτὸς προσέθεσε ἐξηγήσεις εἰς τὰ κείμενα.

Ἡ παρούσα συλλογὴ, εἰς τὴν ὁποίαν δημοσιεύομεν 117 ἑλληνικὰς ἐπιτυμβίους ἐπιγραφὰς, θὰ συνεισφέρει, ἐλπίζω, εἰς τὴν συγκέντρωσιν τοῦ ὕλικου, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐν Οὐγγαρίᾳ ἑλληνισμοῦ.

Παραλαμβάνομεν ὅλας τὰς ἐπιγραφὰς, τὰς ὁποίας ἐδημοσίευσαν ὁ Λάμπρος καὶ ὁ Αἰ. Hajnóczy. Ἐξηλέγξαμεν τὰ κείμενα τοῦ Λάμπρου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπιτυμβίων πλακῶν καὶ συνεπληρώσαμεν τὸ ὕλικὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀντιγραφῶν, τὰς ὁποίας ὁ κ. Φ. Τιμόλιος ἐδηρυστήθη νὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσίν μας. Ἐκ τῆς παραβολῆς αὐτῆς ἐξακριβοῦται, ὅτι ὁ Λάμπρος ἐδιώρθωσε

¹ Ἐπιτύμβια Ἑλλήνων ἰδίως Μακεδόνων ἐν Πέστη, Νέος Ἑλληνομνήμων 8 (1911) 462—481.

² Α καλκεμῆτι γόρρεσγῃ τóρτεντε — Ἱστορία τοῦ ἑλληνισμοῦ τοῦ Κετσμεῖ (Μαγυαρ-Γόρρε Τανυλμάνυοκ — Οὐγγροελληνικαὶ Μελέται 8.) Βυδαπεστ 1939. 50—57.

kijavította a feliratok hibás helyesírását.

Ugyanígy az eredeti kövek alapján revideáltuk Hajnóczy szövegeit is. Ez az összehasonlítás azt mutatta, hogy a Hajnóczy által közölt feliratok nagyon pontos másolatok, a sorbeosztás azonban nem felel meg az eredetinek. Kiadásunkban ezt mindenütt igazítottuk.

A már kiadott anyagon kívül összegyűjtöttük a budapesti Fiumei-úti temetőben levő, továbbá a komáromi és miskolci feliratokat, melyeket mind személyesen vizsgáltunk meg és jegeztünk le.

A budapesti Fiumei-úti temető régi sírjai közt sok olyan feliratra bukkantunk, amelyek már csaknem teljesen olvashatatlanok. Csak egyes betűkből lehet arra következtetni, hogy görög nyelvűek voltak. Azokat, amelyek még olvashatók, lemásoltuk; a 41. számú szövegét, amely ma már legnagyobb részt olvashatatlan, P. Delialis közlése alapján kiegészítettük. Delialis a feliratot egy a kozanii könyvtárban levő kéziratból másolta le.

Komáromban a görög-keleti templom déli falánál vannak

ποῦ καὶ ποῦ σιωπηλῶς τὴν λανθασμένην ὀρθογραφίαν τῶν ἐπιγραφῶν.

Ἐπίσης ἐξηλέγξαμεν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν λίθων καὶ τὰ κείμενα τοῦ κ. Hajnóczy. Ἐκ τῆς παραβολῆς δὲ ταύτης προκύπτει, ὅτι αἱ ὑπὸ τοῦ κ. Hajnóczy δημοσιευθεῖσαι ἐπιγραφαὶ εἶναι ἀκριβεῖς ἀντιγραφαί, ὁ χωρισμὸς ὅμως τῶν γραμμῶν δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰ πρωτότυπα. Εἰς τὴν ἔκδοσίν μας ἐδιωρθώσαμεν αὐτὸ παντοῦ.

Ἐκτὸς τοῦ ἤδη δημοσιευθέντος ὀλικοῦ περισυνελέξαμεν τὰς ὑπαρχούσας ἐπιγραφὰς εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῆς Βουδαπέστης (ὁδὸς Fiumei), καθὼς καὶ τὰς τοῦ Komárom καὶ Miskolc, τὰς ὁποίας ἐξηλέγξαμεν αὐτοπροσώπως καὶ ἀντεγράψαμεν.

Μεταξὺ τῶν παλαιῶν τάφων τοῦ νεκροταφείου τῆς Βουδαπέστης (ὁδὸς Fiumei) εὐρέθημεν πρὸ πολλῶν τοιούτου εἶδους ἐπιγραφῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀναγινώσκονται σχεδὸν πλέον. Μόνον ἀπὸ μερικά γράμματα μποροῦμε νὰ συνάγωμεν, ὅτι ἦσαν γραμμέναι εἰς τὴν ἑλληνικὴν. Ἀντεγράψαμεν ἐκεῖνας, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀκόμη δυνατόν νὰ ἀναγνωσθῶν. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 41 κείμενον, τοῦ ὁποίου τὸ μεγαλύτερον μέρος δὲν ἀναγινώσκεται πλέον τώρα, συνεπληρώσαμεν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀνακοινώσεως τοῦ κ. Π. Δελιαλῆ. Ὁ κ. Δελιαλῆς ἀντέγραφε τὴν ἐπιγραφὴν ἀπὸ ἑνα χειρόγραφον τῆς ἐν Κοζάνῃ βιβλιοθήκης.

Παρὰ τὸν νότιον τοῖχον τοῦ ἐν Komárom ὀρθοδόξου ναοῦ εἶναι περι-

összegyűjtve a régi sírkövek. A 28 feliratból 2 latin, 2 szerb nyelvű, a többi görög.

Miskolcon a görög-keleti templom udvara volt régen a temető s itt a kövek még eredeti helyükön vannak. Sajnos, ezek között is sok olvashatatlan felirat van.

Az általunk gyűjtött anyaghoz járulnak még a szentendrei és váci feliratok, amelyek másolatát Horváth Endre egyetemi magántanár úr bocsátotta rendelkezésünkre. Szentendrén, amikor revideálni akartuk a másolatot, már csak az egyik feliratot találtuk meg. A váci feliratokat nem láttuk, azokat csak az említett másolatból közöljük.

Anyagunk lelőhely szerint a következőképen oszlik meg:

1—12 Budapest: Váci-utcai szerb templomudvar.

13—39 Budapest: Petőfi-téri görög templom fala.

40—51 Budapest: Kerepesi-temető, Fiumei-út.

52—70 Kecskemét: görög-keleti temető.

71—95 Komárom: görög-keleti templomudvar.

συλλεγμένοι οἱ παλαιοὶ ἐπιτύμβιοι λίθοι. Ἀπὸ 28 ἐπιγραφὰς αἱ δύο εἶναι λατινικαί, αἱ δύο σερβικαὶ καὶ αἱ ὑπόλοιποι ἑλληνικαί.

Εἰς τὸ Μiskolc ὑπῆρχε καποτε νεκροταφεῖον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἐκεῖ ὀρθοδόξου ναοῦ καὶ ἐδῶ οἱ λίθοι εὐρίσκονται ἀκόμη εἰς τὴν ἀρχικὴν τῶν θέσων. Δυστυχῶς μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχον καὶ πολλαὶ ἐπιγραφαί, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀναγνωσθοῦν.

Εἰς τὸ παρ' ἡμῶν συνειλεγμένον ὑλικὸν προστίθενται ἀκόμη καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν πόλεων Szentendre καὶ Vác, τῶν ὁποίων τὴν ἀντιγραφὴν μᾶς παρέσχευ ὁ κ. Ἀ. Horváth, ὑφηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου. Εἰς τὸ Szentendre, ὅταν θελήσαμεν νὰ ἐξελέγξωμεν τὰς ἐπιγραφὰς, δὲν εὐρήκαμε παρὰ μίαν. Δὲν εἶδαμεν τὰς ἐπιγραφὰς τοῦ Vác, τὰς δημοσιεύομεν μόνον ἀπὸ τὰς ἄνω μνημονευθείσας ἀντιγραφὰς.

Τὸ ὑλικὸν μας χωρίζεται ὡς ἀκολούθως πρὸς τὸν τόπον, ὅπου ἀνευρέθη:

1—12 Βουδαπέστη· εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σερβικοῦ ναοῦ τῆς ὁδοῦ Váci.

13—39 Βουδαπέστη· εἰς τὸν τοῖχον τοῦ ἑλληνικοῦ ναοῦ τῆς πλατείας Petőfi.

40—51 Βουδαπέστη· εἰς τὸ νεκροταφεῖον Kerepesi, ὁδὸς Fiumei.

52—70 Kecskemét· εἰς τὸ ὀρθόδοξον νεκροταφεῖον.

71—95 Komárom· εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ὀρθοδόξου ναοῦ.

96—112 Miskolc : görög-keleti templomudvar.

113—114 Szentendre : Görög-utcai görög-keleti templom külső fala.

115—117 : Váci temető.

Ami a feliratok korát illeti, azok az 1757-től 1898-ig terjedő időt ölelik fel.³

A szövegek kiadásánál a következő elveket tartottuk szem előtt. Megtartottuk az eredeti helyesírást, de a feliratok kapitális betűit kisbetűkkel helyettesítettük. A legtöbb feliraton hiányoznak az írásjelek. Ezeket a mai helyesírási szabályok sze-

96—112 Miskolc· εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ὀρθοδόξου ναοῦ.

113—114 Szentendre· εἰς τὸν ἐξωτερικὸν τοῖχον τοῦ ὀρθοδόξου ναοῦ τῆς ὁδοῦ Görög (= Ἑλλήνων).

115—117 Vác· εἰς τὸ νεκροταφεῖον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐποχὴν τῶν ἐπιγραφῶν, αὗται περιλαμβάνονται εἰς τὸ μεταξὺ 1757 καὶ 1898 χρονικὸν διάστημα.³

Κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν κειμένων εἴχαμεν πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς ἐξῆς ἀρχάς. Ἐκρατήσαμεν τὴν πρωτότυπον ὀρθογραφίαν, ἀλλὰ ἀντικατέστησαμεν τὰ κεφαλαῖα γράμματα τῶν ἐπιγραφῶν διὰ μικρῶν. Εἰς τὰς περισσοτέρας ἐπιγραφὰς λείπει ἢ στίξις. Τὴν συνεπληρώσα-

³ 1757 : 1, 71.

1758 : 72, 73, 113.

1761 : 74.

1766 : 75.

1771 : 2, 3.

1772 : 4, 76.

1773 : 77.

1774 : 5, 114.

1780 : 78, 79.

1781 : 6.

1783 : 80, 96.

1784 : 81, 97.

1785 : 7, 8, 82, 83.

1788 : 84.

1790 : 85.

1791 : 86.

1793 : 115.

1794 : 52, 116.

1795 : 98.

1796 : 53.

1797 : 13, 14.

1798 : 87.

1799 : 15, 16, 39, 117.

1800 : 17, 18, 19, 99.

1801 : 20, 21, 22, 23, 24.

1802 : 54, 88, 89.

1803 : 25, 26, 81, 100.

1804 : 27, 28, 29, 55, 101.

1805 : 30, 31, 54.

1807 : 90.

1808 : 102.

1809 : 32, 33, 56, 91.

1810 : 34.

1811 : 103.

1814 : 57.

1815 : 58, 104.

1818 : 59.

1823 : 59.

1825 : 105.

1827 : 106, 107.

1828 : 108.

1830 : 60.

1831 : 61.

1832 : 62.

1834 : 63.

1835 : 64.

1836 : 40, 41, 58, 65.

1837 : 66.

1839 : 64.

1841 : 40, 60.

1842 : 42.

1844 : 35, 41, 43.

1848 : 44, 68.

1849 : 44.

1850 : 43, 63.

1851 : 107.

1852 : 45.

1853 : 36.

1856 : 35.

1859 : 46.

1861 : 47.

1862 : 69.

1864 : 48.

1865 : 70.

1868 : 49.

1873 : 47.

1875 : 47.

1885 : 50.

1898 : 92.

rint pótoltuk. A hehezetek és hangsúlyjelek ugyan sok feliraton ki vannak téve, de a legtöbb helyen már elmosódtak. Éppen ezért ezeket nem vettük figyelembe, hanem egyöntetűen mindenütt a mai szabályok szerint alkalmaztuk azokat. A feliratok nagybetűs írásában az iota subscriptumok rendszerint hiányoznak. Ezeket szintén pótoltuk. A néhány iota adscriptumot megtartottuk.

Az apparátusban mindenütt hivatkozunk a korábbi kiadásokra, úgyszintén, ha az eredetit nem láttuk, megjelöljük a forrást, ahonnan a szöveget vettük. Az általunk egyáltalán nem látott feliratokat csillaggal jelöltük meg.

Egyes helyeken, ahol nyilvánvaló elírásokról van szó, szükségesnek tartottuk, hogy az apparátusban rámutassunk az ilyen értelemzavaró hibákra. A rövidítéseket zárójelben feloldottuk. Ami a kritikai jeleket illeti, azokat a nemzetközi szabályzat szerint alkalmaztuk.⁴

A feliratokban mutatkozó legfontosabb epigrafikai, helyesírási és nyelvi sajátságokat külön fejezetben tárgyaljuk. A tárgyi ma-

μεν κατὰ τοὺς σημερινοὺς κανόνας τῆς ὀρθογραφίας. Τὰ πνεύματα καὶ οἱ τόνοι ὑπάρχουν μὲν εἰς πολλὰς ἐπιγραφάς, ἀλλὰ εἰς τὰς περισσοτέρας ἔχουν ἐξαλειφθῆ. Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς δὲν τὰ ἐλάβαμεν ὑπ' ὄψει, ἀλλὰ ἐφημερόσαμεν παντοῦ ἐνιαίως τοὺς σημερινοὺς κανόνας. Εἰς τὴν κεφαλαίαν γραφὴν τῶν ἐπιγραφῶν συνήθως λείπουν αἱ ὑπογεγραμμένα. Καὶ αὐτὰς ἐπίσης συνεπληρώσαμεν. Ἐκρατήσαμεν τὰς ὀλίγας ὑπογεγραμμένας, αἱ ὁποῖαι ἀκολουθοῦν ὡς ἴωτα.

Εἰς τὰς παραπομπὰς εἰς τὸ κριτικὸν ὑπόμνημα ἀναφερόμεθα παντοῦ εἰς τὰς προηγουμένας ἐκδόσεις, ἂν δὲ δὲν εἶδαμεν τὸ πρωτότυπον, σημειῶνομεν τὴν πηγὴν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπύραμεν τὰ κείμενα. Τὰς ἐπιγραφάς, τὰς ὁποίας δὲν εἶδαμεν διόλον, σημειῶνομεν δι' ἀστερίσκον.

Εἰς περιπτώσεις, ὅπου εἶναι φανερόν, ὅτι πρόκειται περὶ λαθῶν, ἐθεωρήσαμεν ἀπαραίτητον νὰ παραπέμωμεν εἰς τὸ κριτικὸν ὑπόμνημα εἰς τοιαῦτα λάθη, τὰ ὁποῖα κáνονν τὸ κείμενον δυσνόητον. Τὰς συντομίας παραθέσαμεν εἰς παρενθέσεις. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ κριτικὰ σημεῖα, τὰ ἐφημερόσαμεν κατὰ τὸν διεθνῆ κανονισμόν.⁴

Τὰ πλέον σπουδαῖα ἐπιγραφικά, ὀρθογραφικά καὶ γλωσσικά χαρακτηριστικά εἰς τὰς ἐπιγραφὰς διαπραγματενόμεθα εἰς χωριστὸν κεφάλαιον.

⁴ Union Académique Internationale. Emploi des signes critiques, disposition de l'apparat dans les éditions savantes de textes grecs et latins. Conseils et recommandations par J. Bidez et A. B. Drachmann. Édition nouvelle par A. Delatte et A. Severyns, Bruxelles-Paris 1938.

gyarázatokat a személy- és helynevek jegyzékében közöljük.

Legyen szabad e helyen hálás köszönetet mondanom Moravcsik Gyula professzor úrnak, ki a tárgy megválasztásában és kidolgozásában nagy segítségemre volt tanácsaival és útbaigazításaival. Ugyancsak sok köszönettel tartozom Horváth Endre egyetemi magántanár úrnak, aki nemcsak tanácsaival segített, hanem rendelkezésemre bocsátotta a szentendrei és váci feliratok másolatát és sok adatot az egyházközségek történetére vonatkozólag. Köszönetemet fejezem ki Skeferi Alexandra kiasszzonynak is, aki a magyar szöveg görögre fordításában segítségemre volt.

λαιοι. Εἰς τοὺς πίνακας τῶν κυρίων ὀνομάτων καὶ τῶν ὀνομασιῶν τόπων δημοσιεύομεν τὰς πραγματικὰς ἐξηγήσεις.

Ἄς μοι ἐπιτραπῇ ἐδῶ γὰ ἐκφράσω τὰς θεομὰς μου εὐχαριστίας εἰς τὸν καθηγητὴν κ. Gy. Moravcsik, ὁ ὁποῖος μὲ ἐβοήθησε παραπολὸν μὲ τὰς συμβουλὰς του καὶ τὰς ὁδηγίας του, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκλογὴν τοῦ θέματος καὶ τὴν ἐπεξεργασίαν αὐτοῦ. Ἐπίσης ὀφείλω θεομὰς χάριτας εἰς τὸν ὁφρηγῆτὴν κ. Ἀ. Horváth, ὁ ὁποῖος μὲ ἐβοήθησεν ὅχι μόνον διὰ τῶν συμβουλῶν του, ἀλλὰ ἔθεσε εἰς τὴν διάθεσίν μου καὶ τὰς ἀντιγραφὰς τῶν ἐπιγραφῶν εἰς τὸ Vác καὶ τὸ Szentendre καὶ παραπολὸν συνέβαλε εἰς τὴν κατάρτισιν τῆς ἱστορίας τῶν κοινοτήτων. Ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας μου καὶ εἰς τὴν Δ^{δα} Ἀλεξάνδρα Σκέφερι, ἡ ὁποία μὲ ἐβοήθησε κατὰ τὴν μετάφρασιν εἰς τὴν ἐλληνικὴν τοῦ οὐγγρικοῦ κειμένου.

SZÖVEGEK—KEIMENA

1. (Budapest 1757.)

Ἐνθάδε κῆτε ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ
Κωνσταντῖνος Θεοδώρου
Μπενδεάλ ἐν Μοσχοπόλεως·
ἀναπαφοῖς 1757 Σεπτεμβρίου
⁵ 22, ζίσας ἔτι 23.

Ed. Lampros No 1. — 3 recte: ἐκ — 4 ἀναπαφθῖς Lampros; recte: ἀναπανθεις —
4 Σεπτεμβρίου Lampros.

2. (Budapest 1771.)

Ὡδε κεῖται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Ἰωάν-
νης Χρήστου Πλατώνη Κοζενίτης
ἐκ Μακεδονίας· ἔζησεν χρόνους
29, ἀνεπαύθη ἔτει 1771 εἰς Πέσταν
⁵ Νοεμβρίου 22. Αἰωνία ἡ μνήμη.

Ed. Lampros No 2.

3. (Budapest 1771.)

Οὗτος ὁ τάφος, ὃν θεῶς, εἶναι τῆς ἀειμνήμου
Λάμπρος, τὸ ὄνομα αὐτῆς, ἡ παῖς Ἱερομνήμου,
ἣτις πατρίδα ἔσχηκε πόλιν Ἰωαννίνου,
τοῦ Ἰωάννου σύζυγος Στάμκου τοῦ Οἰκονόμου·
⁵ ἐκεῖ μὲν ἐγεννήθηκε, τραφῆς εἰς Βενετίαν,
ἐδῶ δὲ ἀνεπαύθη καὶ ἐτάφη εἰς Πέστην·
χρόνους γὰρ τεσσαράκοντα ἔζησεν εἰς τὸν κόσμον
καὶ ἔπειτα ἀπέρασεν εἰς Ἀβραὰμ τὸν κόλπον
ἐν Πέστη σωτηρίῳ 1771 Ἰουλίου 28.

Ed. Lampros No 3. — 1 ἀειμνήστον ?

4. (Budapest 1772.)

Θέλεις νὰ μάθῃς, τίς ἐστὶν ὁ ὧδε τεθαμμένος
καὶ πῶς μὲν ὠνομάζετο, τοῦ δ' ἦτο γεννημένος;
Γνωθί, ὅτι Γεώργιος ὑπῆρχε κεκλημένος,
τοῦ Γούση Μίσσιον νιὸς πολλὰ ἀγαπημένος.
⁵ Κοζάνης ἦτο γέννημα, θρέμμα Μακεδονίτης,
ὥς εἶθε γένοιτο, Χριστέ, καὶ οὐρανοπολίτης.
Ἐνα πρὸς τοὺς τριάκοντα ἔζησε χρόνους ὅλους,
τώρα δὲ κατεσκήνωσε πρὸς οὐρανίους δόμους
ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1772 Μαρτίου 10 εἰς Πέσταν.

Ed. Lampros No 4.

5. (Budapest 1774.)

Ἐνθάδε κεῖται ἡ δούλη τοῦ Θ(ε)οῦ Μαρία ἡ ἐκ τῶν
Ἀδανίδων, σύζυγος δὲ τοῦ ἀειμνήστου
Μιχαὴλ Μόσχα Μοσχοπολίτου ζήσας ἔτη
71, ἀνεπαύθη δὲ εἰς Πέσταν Μαρτίου 27 1774.

Ed. Lampros No 5.

6. (Budapest 1781.)

Ἐτοῦτος ὁ σταυρὸς εἶναι
τῆς Κοστίνης, ἡ γυνὴ τοῦ Ἀναστασίου Ντεμόνα
Μοσχοπολίτου. Ἀναπαύθη [ἐν Πέ]σ[τη] 1781 Ἰανουαρίου — —

Ed. Lampros No 7.

7. (Budapest 1785.)

Ἐδῶ κεῖται ἡ Ναουμᾶ,
θυγάτηρ μὲν τοῦ
μακαρίτου Ἀθανασίου
Ἀκογλάνη, γυνὴ δὲ
⁵ Ἀθανασίου Κ. Πελέγγα,
ἐκ πόλεως Καστορίας.
Ἐζησε χρόνους 38, ἀναπαύθη
εἰς τὰς 20 Μαρτίου 1785
εἰς Πέσταν.

Ed. Lampros No 8. — 1 Ναθυμᾶ Lampros — 7 ἀνεπαύθη Lampros.

8. (Budapest 1785.)

Ἐνθάδε κείμετε
 ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Ἰωάννη υἱὸς
 τοῦ Κώστα Πόμπτα. Ἀναπαύθη
 ἐτῶν ξ' εἰς 1785 Νοεμβρίου 23.

Ed. Lampros No 9. — 2 recte : Ἰωάννης.

9. (Budapest.)

Ἐνθάδε κεῖται τὸ θνητὸν σῶμα
 τοῦ Μιχαήλ Χ. Φάννου Πόντικα
 ἐκ τῆς περιφήμου πόλεως Θεσσαλονίκης,
 ὅστις εὐσεβὸς καὶ ὀρθοδόξω τῇ
⁵ πίστει ζήσας πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.
 Ἀναπαύσαι Κύριος τὴν ψυχὴν
 αὐτοῦ ἐν κόλποις Ἀβραάμ.
 Τὰ ἔτη ἀπὸ τῆς γεννήσεως
 αὐτοῦ ἅπαντα — — —
¹⁰ Ἀδελφοί, ὅσοι περνᾶτε παρ' αὐτῷ τῷ μνημείῳ,
 δέξιν, παρακαλῶ, ποιήσατε Κυρίῳ,
 φίλοι τε καὶ συγγενεῖς καὶ ἱερεῖς Κυρίου,
 ὅπως ἀξιώσῃ με ζωῆς τῆς αἰωνίου.

Ed. Lampros No 11. — 4 εὐσεβῶς Lampros — 12 recte : φίλοι.

10. (Budapest.)

Ὁ παρὼν σταυρὸς
 ὑπάρχει τοῦ ἐν
 μακαρίᾳ τῇ λήξει
 Μιχαήλ Πόντικα
⁵ εἰς αἰωνίαν μνήμην αὐτοῦ.

Ed. Lampros No 13.

11. (Budapest.)

Ἐνθάδε κεῖται ἡ δοῦλη
 τοῦ Θεοῦ Σάρα ἡ συνβία τοῦ
 Δημητρίου Μοναστηρολῆ.
 ἔζησε δὲ χρόνους 53.

Ed. Lampros No 14.

12. (Budapest.)

Ἐτοῦτος ὁ
 σταυρὸς εἶναι τοῦ Μιχαήλ
 Τζορνέντα Ἐπισχιώτου.

Ed. Lampros No 15.

*13. (Budapest 1797.)

Φεῦ χαριέντα νεὸν ὁλοῇ πῶς
 ἤμισε μοῖρα τὸν Μιχαήλ Μόσχαν,
 μόνον φεῦ ψα τοκεῦσι
 ἐν Πέστα 11 Ἰουλίου 1797.

Ex apographo Ph. Tialii. — 2 ἤρπασε? — 3 ψα(?) — 3 τοκεῦσι?

*14. (Budapest 1797.)

ᾧδε τέθαιπται ὁ Λάσκαρις Ἀγγελικῆς,
 γένος μὲν Ἑλλήν Θετταλος, πατρίδα δὲ
 Θεσσαλονίκης, τὸ δ' ἐπάγγελμα ἔμπορος,
 ὃς γεννηθεὶς 1708 Μαρτίου 15 καὶ μετὰ ταῦτα
⁵ ἐν Πέστη ζήσας καὶ τῇ ἐμπορικῇ εὐτυχῶς
 διατελέσας χρῶμενος ἐπὶ νίοις καὶ
 θυγατρᾷ τὸ ζῆν ἐξημέρησε, ἐτῶν 90 γεγονός.

Ex apographo Ph. Tialii. — 7 recte : ἐξεμέτησε.

15. (Budapest 1799.)

Τὸ παρὸν κοιμητήριον ὑπάρχει
 τοῦ Ἰωάννου Δημητρίου διδασκάλου
 ἀπὸ Κοζάνης τ -, ὅστις ἐνταφιάσθη
 κατὰ τὸ 1797 ἔτος - - - - -
⁵ - - - - - ἀνεπαύθη
 τῇ 2 Δεκεμβρίου 1799 ζήσας ἔτη - -

Ed. Lampros No 6. — 1 recte : κοιμητήριον — 3 ὅστις ἐνταφιάσθη om. Lampros.

16. (Budapest 1799.)

Ἐνθάδε κεῖται ὁ δοῦλος
 τοῦ Θεοῦ Κωνσταντῖνος Νικολάου
 Βαϊενᾶ ὁ ἐκ Κοζάνης, ὅστις

ζήσας ἔτη 35 ἀνεπαύθη ἐν
⁵ Κυρίῳ τῷ 1799 ἔτει τῷ σωτηρίῳ
 τῇ 5' Σεπτεμβρίου ἐν Πέστᾳ.

Ed. Lampros No 10.

17. (Budapest 1800.)

Τόνδ' ὑπὸ αἶθρον Ναοῦ Μόσκα
 κεκάλυπται τὸ σῶμα ἐμτὰ καὶ
 ἐξήκοντα βεβιωκότος ἔτη· τὸ δὲ
 πνεῦμ' ἀπῆλθεν μονὰς ἐς
⁵ οὐρανίους, αὐ' ἀγ' Ἰαν-
 ναρίου.

Ed. Lampros No 16. — 1 recte : λίθον — Νόσκα Lampros — 2 recte : ἐπτά.

18. (Budapest 1800.)

Ἐνθάδε κεῖται ὁ δοῦλος
 τοῦ Θεοῦ Γεώργιος Νικολάου
 Βαῖενᾶ ὁ ἐκ Κοζάνης, ὅστις ζήσας
 ἔτη 48 ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ τῷ
⁵ 1800 ἔτει τῷ σωτηρίῳ τῇ 13
 Μαρτίου ἐν Πέστᾳ.

Ed. Lampros No 17.

19. (Budapest 1800.)

Στίχοι ἱαμβικοὶ ἐπιτάφιοι.
 Λίθος κυλισθεὶς ἐκ τάφου τοῦ Κυρίου
 κάλυψε νεκρὸν ζῶντα τὸν Βουδιμίον,
 πολυτάλαν ὄντα πρὶν Βεδιγραδίον,
⁵ Διονύσιον τοῦ πικλὴν Ποπποβίκην,
 πεντηκοντούτην Μακεδοροσερβίτην,
 πιστὸν Θεῷ τ' ἀνακτι ποιμαρχιδύτην.
 Ἐν Πέστῃ 1800 Ἰουλίον.

Ed. Lampros No 18. — 4 recte : Βελιγραδίου.

20. (Budapest 1801.)

Ταφετον τοῦτο Ἀμβροσίον τοῦ Ντότζου
 τοῦ ἐκ Γκραμπόβου κατὰ Μακεδονίαν,
 ἐν ᾧ ἡ πᾶσα τούτου τε φαιμηλία

μέλλει ταφῆναι σὺν τούτῳ ἢ κατ' οἶκον,
⁵ εἰς δ' γὰρ πρῶτον ἢ τούτον παῖς ἐτάφη
 νήπιον θῆλυ τῇ κλήσει Ἀναστασία
 ἔτει τῷ σωτηρίῳ 1801 Μαρτίου 15.

Ed. Lampros No 20. — 1 recte : ταφεῖον.

21. (Budapest 1801.)

Τάφος, ὃν βλέπεις, Νικολάου Μπικέλα
 τοῦ ἐκ Βερροίας τῆς ἐν Μακεδονίᾳ·
 κοινὸν ταφεῖον τῆς αὐτοῦ φαμηλίας
 ἔσεται πασὶ σὺν τούτῳ τῆς ἐν οἴκῳ,
⁵ ἐν ᾧ γὰρ πρῶτον παῖς τούτου καὶ ἐτάφη
 βρέφος ὃν ἄρρεν Ἀλέξανδρος τῇ κλήσει
 ἐν ἔτει 1801 Ἀπριλίου 17.

Ed. Lampros No 21.

22. (Budapest 1801.)

Ἰουλιανῇ — — ετου — — αὐ — — — ἔτη
 σύζυγος τοῦ Σανελ — —
 τέθαπται ᾧδε, ἐτῶν δεκαεννέα
 ἄμορφος, ἄπνους, ἐν χοῖ χοῦς καὶ τέφρα
⁵ 1801 Αὐγούστου 19
 Πέστη.

Ed. Lampros No 22. — 1 Ἰουλιανῇ — — ετου — — αὐ — — — : Ἰουλιανῇ Γεωργίου
 Αὐλίου του apographum Tialii.

23. (Budapest 1801.)

Ἐνθάδε κεῖται ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ Αἰκατερίνη,
 σύζυγος τοῦ Ἰωάννου Παπᾶ Κώστα Οἰκονόμου,
 ἣτις ζήσασα μετ' αὐτοῦ ἔτη τρεῖς
 ἀνεπαύθη ἐν ἔτει 20^ῳ τῆς ἡλικίας—
⁵ 5 αὐτῆς, τῇ 26^ῃ Ὀκτωμβρίου 1801 ἔτει σωτηρίῳ
 ἐν Πέστη.

Ed. Lampros No 23.

24. (Budapest 1801.)

Γεώργιος ὁ Κωνσταντίνου Πελέγκας,
 ὅστις ἐλθὼν ἀπὸ τὴν Καστορίαν, πόλιν τῆς
 Μακεδονίας, καὶ χρηματίσας ὑπὸ τοῦ
 κραταιωτάτου καίσαρος τῶν Ῥωμαίων καὶ
⁵ βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας, γενόμενος δὲ ἐν ταῦτῳ
 καὶ πολίτης τῆς βασιλικῆς καὶ ἐλευθέρας πόλεως
 Πεστίας, ἔζησε τῇ ἐμπορικῇ χρώμενος ἔτη ἑξ-
 ἡκοντα ζωὴν ἄγαμον ἔντιμον καὶ εἰρηνικὴν
 καὶ ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ τῇ 22^ῃ Νοεμβρίου
¹⁰ 1801.

Ed. Lampros No 24.

25. (Budapest 1803.)

Ὦδε τέθαιπται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Κωνσταν-
 τίνος Θεοδώρου Κάλλου ἀπὸ Σέν Μαρτών,
 ὅστις τὸ ἐπάγγελμα ἔμπορος, ζήσας
 δὲ ἐντίμως πραγματευόμενος ἐτῶν
⁵ 28 ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ κατὰ τὸ
 1803 ἔτος Ἰουνίου 18.

Ed. Lampros No 25.

26. (Budapest 1803.)

Ἐνθάδε κεῖται ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ Ἐλισάβετ,
 σύζυγος τοῦ Ἀναστασίου Χ. Ἰωάννου ἀπὸ Μέγα
 Σέντ Μικλοῦσι τοῦ Μπανατίου, ἣτις ζήσα-
 σα ἔτη 55 ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ κατὰ τῷ
⁵ 1803 ἐν μηνὶ Σεπτεμβρίῳ 8 ἐν Πέστα
 τῆς Οὐγγαρίας.

Ed. Lampros No 26. — 1 Ἐλισάβετ Lampros — 3 Μικλοῦση Lampros.

27. (Budapest 1804.)

Οὗτος ὁ τάφος εἶναι τοῦ Μάρκου Παῖκοβιτς,
 ὅστις κατάγεται μὲν ἀπὸ τὸ ἐν Μακε-
 δονίᾳ Γράμπορον, ζήσας δὲ ἔτη ἑβδομήκοντα
 ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ εἰς τοὺς 1804
⁵ Σεπτεμβρίου 12.

Ed. Lampros No 27.

28. (Budapest 1804.)

᾿Ωδε τέθαιπται
 ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ
 Γεώργιος Οἰκονόμου
 ἐκ τῆς ἐν Μακεδονίᾳ πόλεως Καστορίας,
⁵ ζήσας μὲν ἔτη 75, ἀνεπαύθη
 δὲ ἐν Κυρίῳ τῇ 28 Νοεμβρίου 1804.

Ed. Lampros No 28.

29. (Budapest 1804.)

᾿Ενθάδε κείμεται ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ Καλὴ Λεωργίου
 [ζήσασα] ἔτη — — ἐκ Μοσκοπόλεως ζου

 23 Δεκεμβρίου 1804.

Ed. Lampros No 29. — 1 Καλή: ᾿Ελλη apographum Tialii — 1 recte : Γεωργίου
 — 2 [ζήσασα] ἔτη - -: Μαλάτκεζα apogr. Tialii — 3 ζήσασα ἔτη 63, ἀνεπαύθη τῇ
 apogr. Tialii.

30. (Budapest 1805.)

᾿Ωδε τέθαιπται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Κωνσταν-
 τῖνος Ματζίγκα, ὅστις τὸ ἐπάγγελμα ἔμ-
 πορος, ζήσας δὲ ἐντίμως ἐν Πέστη
 πραγματευόμενος ἐτῶν 50 ἀνεπαύθη
⁵ ἐν Κυρίῳ κατὰ τὸ 1805 ἔτος
 Δεκεμβρίου 15.

Ed. Lampros No 30.

*31. (Budapest 1805.)

᾿Αρσένιος Χατζῆ Νικόλοβιτς
 πραγματευτής, τὸ γένος Βούλγαρος,
 ἐκ πόλεως Παντζκότης ἐπαρχίας ᾿Ράζλδκη.
 Οὗτος μὲν ζήσας εὐσεβῶς χρόνους 50,
⁵ ἀνεπαύθη δὲ ἐν Κυρίῳ τῇ 25 Μαρτίου
 κατὰ τὸ 1805 ἔτος.

Ex antigrapho Ph. Tialii.

32. (Budapest 1809.)

Ἐνθάδε κεῖται ξένος θα-
 νών ἐν ξένη,
 ὁ ἐκ Κοζάνης Δημήτριος Ἀγόρα,
 ἐντίμως ζήσας τριάκονθ'
⁵ ἔξ που ἔτη,
 ἀνεπαύθη δὲ ἡσύχως ἐν
 Κυρίῳ
 ἔτει σωτηρίῳ 1809
 Μαΐον 13.

Ed. Lampros No 31 ; Liuphis : Ἱστορία τῆς Κοζάνης p. 343. — 4-5 desunt
 apud Liuphis.

33. (Budapest 1809.)

ᾧδε τέθαπται ὁ δοῦλος
 τοῦ Θεοῦ Ἀναστάσιος
 Ἐμμανουὴλ Πελέγκα ἐκ
 Καστορίας, ὅστις τὸ ἐπάγγελμα
⁵ ἔμπορος, ζήσας δὲ ἐντίμως ἐν Πέστη
 πραγματευόμενος ἔτῳ
 44 ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ
 κατὰ τὸ 1809 ἔτος
 ἐν μηνὶ (Ὀκτω)βρίῳ 9.

Ed. Lampros No 32.

*34. (Budapest 1810.)

Ἐνθάδε κεῖται ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ
 Μαρία Ἰωάννη Μπαράτη
 γεννημένη Κουγιάκη,
 ἔζησεν ἔτη 65, ἀναπαύθη
⁵ ἐν Κυρίῳ τῇ 1 Φεβρουαρίου 1810.

Ex antigrapho Ph. Tialii.

35. (Budapest 1844, 1856.)

Δημήτριος Αὔξεντιάδης,
 ναοῦ τοῦδε μέγας λάτρης,
 ἄκρον ἔδειξε τὸν ζῆλον

- πρὸς αὐτὸν πάντα τὸν βίον
⁵ ἄμυλὰ τε καὶ πρόνοια,
 ἦν τε ἔτρεφεν ἰδίᾳ·
 ὑπερβαίνει κατὰ λόγον
 νοῦν ἐκάστου κατὰ τρόπον
 πλὴν τῶν ἄλλων τῶν τοσούτων
¹⁰ ἐκδουλεύσεων τοιούτων
 τῆς ἀρχῆς τοῦ λαμπροῦ τούτου
 τὴν ἀνέγερσιν τοῦ οἴκου
 καὶ ἀμύλην νὰ γνωρίζῃ
 πᾶς τις πρέπει ν' ἀποδίδῃ.
¹⁵ Εἴη οὖν ἡ μακαρία
 μνήμη τούτου αἰωνία,
 ἀλλὰ καὶ τοῦ Κωνσταντίνου
 υἱοῦ τούτου ἀοιδήμουν.

Demeter Auxentiades

alt 62 Jahr, gestorben am 29 A-

pril 1844. Constantin Auxentiades

alt 37 Jahr, gestorben am März 1856.

Ed. Lampros No 35.

36. (Budapest 1853.)

- Ὁ Γεώργιος Ν. Μάτσος τὴν ἐπωνυμίαν
 ἐν Γκόμπες γεννηθεὶς κατὰ Μακεδονίαν,
 μεγαλέμπορος μὲν ἐν Πέστη Ὀγγαρίας,
 ἐτελεύτησε δὲ ἐτῶν 70 τῆς ἡλικίας
⁵ τὴν 14 Σεπτεμβρίου 1853.
 Ἀνδρὶ τούτῳ τοίνυν τῶν πτωχῶν εὐεργέτης,
 δικαίων φίλῳ, πιστῷ συνεταίρῳ ἔτι
 ἀνήγειρε τοῦτο τὸ θρηνῶδες ταφεῖον
¹¹ ἡ εὐγνωμοσύνη καὶ τιμὴ εἰς μνημεῖον.

Ed. Lampros No 37. — 6 recte : εὐεργέτην

37. (Budapest.)

Ῥίζον κλεινὸν Δορμούσην,
 ὅς ᾧ εὔχεται γούνος
 τοῦ γ' ἐν Θεσσαλίῃ

εἶναι Τουρνόβου,
⁵ τὸν ῥά τοι ἀμφὶ γε πέντ'
 ἦδ' ἐξήκοντα μόρος περ
 ἤρπασε δὴ νῦν ἔτη·
 πλάξ δέ μιν ἐγκαλύπτει,
 ἱ ἐπὶ μνείης εἵνεκα
¹⁰ κεῖται τόδ' αἰδίοιο
 χρηστοῦς ἦδ' ἐσθλοῦς
 υἱέας τετραφότα.

Ed. Lampros No 34.

38. (Budapest.)

Κοινὸν ταφεῖον πάσης τῆς φαμηλίας
 Βοσκοπολίτου Ναοῦ τοῦ Φαρακάτου,
 διὸ καὶ πρῶτον ἢ σύζυγος ἢ τούτου
 τέοαπται ᾧδε ἡ Μαρίνα τῇ κλήσει
⁵ ἄμορφος, ἄπνους, ἐν χοῦ χοῦς καὶ τέφρα,
 ἄγρουσα ἔτη τρία τε καὶ δις δέκα
 ὑπὸ τὸ ξίφος τοῦ θανάτου ἀναίρως
 ἐκθερισθεῖσα σκληρῶς φεῦ καὶ δολίως.

Ed. Lampros No 33. — 2 recte : *Μοσκοπολίτου* — 4 recte : *τέθαπται* — 7 recte :
 ὑπὸ — 7 recte : *ἀκαίρως*.

39. (Budapest 1799.)

ᾧδε τέθαπται ὁ ἐν μακαρίᾳ
 Ἀθανάσιος Παναγιώτου,
 τὸ μὲν γένος Ἀλβανίτης, ἐκ
 δὲ πόλεως Βιθκοῦκι, ζήσας ἔτ-
⁵ η 60 ἀνεπαύθη 2 Μαρτίου 1799.

Ed. Lampros No 12. — 1 *μακαρίταις* Lampros.

40. (Budapest 1836, 1841.)

Μητρὶ Αἰκατερίνῃ 1) ἐξ οἴβου
 Κοντορούση
 πατρί τε Ἀλεξάνδρῳ 2) τῷ σεβαστῷ
 Δορμούση
⁵ γονεῦσι φιλοστόρτοις εὐγνώμοι καρδιὰ

τὸ σῆμα τόδ' ἐν μνήμῃ ἴδρυσεν αἰδία ἡ
στοργοῦσα θυγάτηρ.

1) ἀποβιοσθήσῃ τῇ 13 Σεπτεμβρίου 1836
ἐτῶν 70.

¹⁰ 2) ἀναπανσαμένῃ δὲ τῇ 2 Ἀπριλίου 1841
ἐτῶν 72.

ᾠδὲ ἡρεμεῖ

Σοφία Κωνσταντίνου

— — — — — σύζυγος — — —

1 recte : ἐξ οἴκου — 5 recte : φιλοστόργοις — 5 recte : ἐγγνώμων — 8 recte :
ἀποβιοσάσῃ.

41. (Budapest 1836, 1844.)

Χρῆστος Ῥίζου Δορμούση

ὁ Θεσσαλοτουρναβίτης,

ἐτῶν ἐξήκοντα πέντε ἔμπορος καὶ πολίτης,

θανὼν δὲ κεῖται ἐν τῇδε τῇ γῇ τῇ ἀλλοτρίᾳ

⁵ λιπὼν πάντας τοὺς αὐτοῦ ἐν ἄκρᾳ ἀθυμίας
ἐν Πέστη τῇ ζ' Ἰουλίου 1836.

Πατρ' αὐτῷ νιὸς δ' αὐτοῦ τέθαιπται εἰκοσαέτης

Κωνσ<ταν>τῖνος ὁ πολυτλάς, ὁ θανὼν πολυπαθῆς

ἐν Πέστη τῇ 12 Ἰανουαρίου 1844.

Ed. N. P. Delialis : Ἀναμνηστικὴ εἰκονογραφημένη ἔκδοσις Παύλου Χαρίση μετὰ
ιστ. σημειώσεων περὶ τῶν ἐν Οὐγγαρία καὶ Αὐστρία ἐλληνικῶν κοινοτήτων. Κοζάνη
1935. Litteras, quae iam in lapide evanuerunt, supplevi secundum editionem
Deliali.— 4 θανὼν δὲ κεῖται γῇ ἀλλοτρίᾳ ex ed. Delialis — 5 αὐτοῦ Delialis : ἐαυτοῦ
vidi ipsa — 5 ἐν ἄκρᾳ ἀθυμίας ex ed. Delialis — 7 — ed. Delialis — 8.
πολυτλάς Delialis : πολίτης vidi ipsa.

42. (Budapest 1842.)

Ἐνθα κεῖται

Ἰωάννης Τερζῆ

ζήσας ἔτη 82

— δεινόν τε καὶ ἄμεμπτον βίον

⁵ — ον — — τῇ 23 Μαρτίου

1842.

43. (Budapest 1844, 1850.)

Κωνστ. Δ. Αἰξεντιάδης

1850.

ᾧ Ὡδε κεῖται

⁵ Δημήτριος Αἰξεντιάδης
 ἐκ Κωνσταντινουπόλεως τῆς Μακεδονίας
 ζήσας χρόνους 62 ἐτελεύτησε τῇ 20 Ἀπριλίου
 1844.

1, 5 recte : Αἰξεντιάδης.

44. (Budapest 1848, 1849.)

Ἐνθάδε ἀναπαύονται οἱ δοῦλοι τοῦ
 Θεοῦ Ἀλέξιος Μιχάλοβιτς,
 ὅστις ζήσας ἔτη 85
 ἐτελεύτησε τῇ 6

⁵ Ἰουλίου 1849
 καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ Ἀγνή
 ἔτη 70, ἐτελεύτησε
 τῇ 3 Μαρτίου 1848.

Ed. Lampros No 36. — 1 Ἐνθάδε — 2 Θεοῦ om. Lampros.

45. (Budapest 1852.)

ᾧ Ὡδε ἡρεμεῖ

Νικόλαος Βελδάρη

ἐγεννήθη μὲν τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1831,
 ἐτελεύτησε δὲ τῇ 21 Ἀυγούστου 1852

⁵ ζήσας ἔτη 21.

Ἐνθάδε κεῖται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ
 Δημήτριος Ἰ. Βελδάρη
 EXI ΣΑ.

Cf. Lampros p. 480—481 : Ἐν τῷ κεντρικῷ νεκροταφείῳ τῆς Πέστης ὅπου καὶ εἰς τάφος Νικολάου Βελδάρη, γεννηθέντος μὲν ἐν Τεργέστη τῇ 20 Ἰουλίου 1831, θανόντος δ' ἐν Πέστῃ τῷ 1852, καὶ Δημητρίου Βελδάρη, θανόντος τῷ 1857.

46. (Budapest 1859.)

Ἐμμανουὴλ Τέρτσιν

ὁ ἱατρός ἀνὴρ πᾶσι περὶ πυστος
 κλεινός, ἄλγος τῇ μητρὶ

ἀφήσας δεινόν, συγγενέσι,
⁵ φίλοις, φεῦ, γοερὸν βίον
 δὲ βιώσας ἐξηκοστὸν 60
 ἀνῆλθεν οἰκήσεων
 εἰς οὐρανὸν 1859 Αὐγούστου 30.

47. (Budapest 1861, 1873, 1875.)

Τῇ πᾶσαν ἐν τῷ βίῳ
 ἀρετὴν ἀσκησάσῃ
 Μαρία Μουράτη,
 θυγατρὶ Γεωργίου
⁵ Τριανταφύλλου,
 γεννηθείσῃ μὲν ἐν
 Πέστη ἔτει ,αωιά',
 τελευτησάσῃ δὲ
 μετὰ τριάκοντα ἔτη
¹⁰ τῷ ἑαντῆς ἀνδρὶ
 συμβίωσιν
 τῇ κγ' Μαρτίου ἔτει ,αωξά'
 ὁ ἀνὴρ Ἰωάννης καὶ ὁ
 ἀδελφὸς Μιχαὴλ τὴν λίθον
¹⁵ τήνδε
 δάκρυσι θερμοῖς
 καταρράναντες
 μνημεῖον ἐπέθεντο.
 Ἡ αὐτὴ καλύπτει
²⁰ λίθος καὶ τὸν
 ἐνάρετον καὶ χρηστὸν
 Ἰωάννην Μουράτην,
 γεννηθέντα μὲν τῷ
 ,αω' ἔτει ἐν Κοζάνῃ
²⁵ τῆς Μακεδονίας,
 ἀγοβιώσαντα δὲ
 ἐνταῦθα τῇ κζ'
 Νοεμβρίου τοῦ ,αωαγ'.
 Ἐν τῷδε τῷ τάφῳ
³⁰ κεῖται
 καὶ ἡ χρηστὴ καὶ
 ἐνάρετος

Ἑλένη,
 θυγάτηρ Γεωργίου
 35 Τριανταφύλλου
 καὶ σύζυγος Δημητρίου
 Ἰλίκης,
 ἣτις γεννηθεῖσα
 μηνὶ Ἀδριανοῦ
 40 ἡμερῶν,
 ἐτελεύτησε τῇ ιε'
 Ἰανουαρίου ἡμερῶν,
 ἀφείσα πένθος ἄληκτον
 εἰς τὴν ταῦτα
 45 χαράξασαν
 θυγατέρα αὐτῆς
 Πελαγίαν Ἰωαννίδου.

In lapide exstat etiam textus germanicus. — 26 recte : ἀποβιώσαντα.

48. (Budapest 1864.)

Ἐνθάδε κεῖται
 Μαρία Κοέμτζη
 θυγάτηρ τῶν Ἰωάννου καὶ Σοφίας
 Χαρισίου, ἣτις ζήσασα 74 ἔτη
 5 ἐτελεύτησε τοῦ ζή<ν> τῇ 9 Μαΐου 1864.
 Αἰωνία ἡ μνήμη αὐτῆς.

5 recte : ἐτελεύτησε.

49. (Budapest 1868.)

Ὁ ξένος ἐν ξένοις
 διὰ ξένους ἐξ Αἰνίου
 I. H. P. Μανρομμάτης
 ἀρχιμανδρίτης
 5 ὧδε ἐν ξένοις κεῖται·
 τέθνηκε τῷ ἡμερῶν.

2 recte : Αἰνίου.

50. (Budapest 1885.)

Ἐνταῦθα κεῖται
 Παναγιώτης Δημητριάδης·
 ἐτελεύτησε

τῇ 22 Μαρτίου 1885
⁵ ἐτῶν 68.
 Αἰωνία ἡ μνήμη αὐτοῦ.

51. (Budapest.)

Ταφεῖον οἰκογενίας
 Βοάνη.

52. (Keeskemét 1794.)

ΙΣ ΧΣ ΝΚ
 Ἐνθάδε κεῖται ὁ Μᾶρκος
 Κωνσταντίνου ἐκ πόλεως
 Σιατίστης· ἔζησεν ἔτη
⁵ 45, ἀναιπαύθῃ δὲ ἐν
 ἔτη 1794 Ἀριλίου
 {λίον} 15 ἐν Κεζκεμετίῳ.

Ed. Hajnóczy No 1. — 3 recte : πόλεως — 6 recte : Ἀπριλίου.

53. (Keeskemét 1796.)

Ἐν-
 θάδε κεῖται ὁ δοῦλ(ος)
 τοῦ Θεοῦ Δημήτριος Ἰωάν-
 νου Ἰουχὰς ὁ ἐκ Κοζάνης τῆς Μακεδο-
⁵ νίας, ζήσας ἔτη 69 ἐ-
 τελεύτησεν
 ἐν Κετζ-
 κεμετ-
 τίῳ τῇ 4 Ἰουλί(ον) 1796.

Ed. Hajnóczy No 2.

54. (Keeskemét 1802, 1805.)

Ὡδε κεῖνται οἱ
 ἐν Κυρίῳ ἀναπανόμενοι
 Νικόλαος Μησκολτζῆ
 καὶ ἡ θυγάτηρ
⁵ αὐτοῦ Ἰουλιανή,
 οἵτινες ζήσαντες ὁ μὲν ἔτη νά',

ἡ δὲ ις', καὶ ἐτελεύτησαν
 ὁ μὲν κατὰ τὸ ,αωβ' ἔτος
 τῇ κδ' Ἰουλίου, ἡ δὲ
¹⁰ κατὰ τὸ ,αωε' τῇ κα'
 Φεβρουαρίου
 ἐν Κετζκεμετίω.

Ed. Hajnóczy No 3.

55. (Keeskemét 1804.)

ᾧ Ὡδε κεῖται ὁ δοῦλος
 τοῦ Θεοῦ Δημήτριος Θω-
 μᾶ Καρακαζάνη, ὅστις
 ζήσας ἔτη 58 ἀνεπα-
⁵ ῥθῃ ἐν Κυρίῳ τῷ 1804
 ἔτει τῇ 28 Σεπτεμ-
 βρίου ἐν Κετζκεμετίῳ.

Ed. Hajnóczy No 4.

56. (Keeskemét 1809.)

Τόνδ' ὑπὸ λίθον τέθαιπται σῶμα
 Μιχαὴλ Πάτζου γενηθὲς μὲν τῷ
 1727, ζήσας δ' ἔτη 82, μετήλαξε
 δὲ βίον τῇ 18 Δεκεμβρίου 1809.

Ed. Hajnóczy No 5. — 2 recte: γεννηθεῖς.

57. (Keeskemét 1814.)

Ἐν τῷ
 πενθίμῳ τῷδε
 τάφῳ κατετέθη
 ἀναπαύσεως ἕνεκεν τὸ σῶμα Δημητρίου
⁵ Ἰουχάζη, ὅστις ζήσας ἔτη εἴκοσι ἕξ καὶ τὸν
 βραχὺν αὐτοῦ βίον ἅπαντα ἐν σπουδῇ διηνεκεῖ
 καταναλώσας, ἔτεσι τε πέντε τοὺς ἐν Πέσται
 ὁμογενῶν αὐτοῦ νιοὺς μαθήσεσι καὶ
 ἀρετῇ κοσμήσας, τοῖς μὲν φιλτάτοις
¹⁰ γονεῦσι καὶ συγγενέσι θλίψιν ἀπαράκλητον
 καταλιπὼν, τῷ δὲ γένει αὐτοῦ στέρισιν

ένος σοφοῦ καθηγητοῦ προξενήσας τῶν
 τῆδε μετῆλθε τῇ ἐνδεκάτῃ Ἰουνίου
 1814. Εἰς αἰώνιον οὖν μνείαν τῆς πατρικῆς
 15 ἀγάπης εἷς τε θέλγητρον τοῦ ἄλγους
 αὐτῶν τόδε ἀνέθεντο μνῆμα
 οἱ αὐτοῦ γεννήτορες.

Ed. Hajnóczy No 6.

58. (Keeskemét 1815, 1836.)

Ὁ τάφος οὗτος καλύπτει ὁστᾶ
 Δημητρίου εὐγενοῦς Κοσμᾶ,
 ὅστις μετὰ τῆς φίλης συζύγου
 θεαρέστως ἔτη 20 βιώσας,
 5 γυναικὶ καὶ ἀνηλίκους τέκνους
 θλίψιν λιπῶν ἀπαρηγόρητον,
 τῷ 65 τῆς ἡλικίας ἔτει
 τῶν τῆδε μετῆλθε
 τῇ 14 Ἰανουαρίου 1815.
 10 Ἐν τῷ αὐτῷ τάφῳ κατετέθη
 ἡ τοῦ ἀνωθεν σύζυγος Σοφία Πάτσιον,
 ἥτις μετὰ τὴν ἀποχόρησιν
 ἔτεσι 21 τὰ ἀνήλικα αὐτῆς τέκνα
 φιλοστόργως ἀναθρέψασα
 15 ἐν καιρῷ, ὅτε ἱκανὰ γεγόνασιν
 αὐτὰ τὴν ὀφειλομένην χάριν
 τῇ μητρὶ εὐχαρίστως ἀπ(οδ)οῦναι,
 τῷ 64 τῆς ἡλικίας ἔτει
 ἐξαίφνης ὑπὸ τοῦ θανάτου ἠρπάγη
 20 τῇ 8 Σεπτεμβρίου 1836.
 Εἰς αἰώνιον τῶν γονέων μνήμην
 τόδε μνημεῖον ἔθεντο τὰ τέκνα
 Ἑμανουήλ, Ἰωάννης, Βασίλειος,
 Ἀλεξάνδρα, Καλινῶ καὶ Ἰουλιανή.

Ed. Hajnóczy No 7.

59. (Keeskemét 1818, 1823.)

Ἐνταῦθα κεῖνται δύο ἀδελφοί, Κωνσταντῖνος καὶ Ἰωάννης,
 υἱοὶ Πατᾶ Γεωργίου
 τοῦ Σιατιστέως,

ὦν ὁ μὲν Ἰωάννης ζήσας ἔτη 80
⁵ ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ
 τῇ 18 Ἰανουαρίου 1818,
 ὁ δὲ Κωνσταντῖνος 91 ἔτη βιώσας
 τῶν τῇδε μετῆλθε
 τῇ 20 Ἰανουαρίου 1823.
¹⁰ Εἰς μνήμην οὖν μακαρίαν αὐτῶν ἔστησε τότε μνημεῖον
 ἡ ἀπολειφθεῖσα τοῦ Ἰωάννου
 χήρα
 Ἀλεξάνδρα Ἀποστόλου Ροζάνη.

Ed. Hajnóczy No 8.

60. (Keeskemét 1830, 1841.)

Ἐνταῦθα κεῖται
 Χαρίσιος Σερβίτζκη,
 ὃς θεαρέστως ζήσας ἔτη 90
 καὶ καταλιπὼν χήραν συμβίαν,
⁵ μεθ' ἧς 32 ἔτη ἄριστα συνεβίωσε,
 ἅμα πέντε θύλεα τέκνα,
 τῶν τῇδε μετῆλθε
 τῇ 1^η Δεκεμβρίου 1830,
 οὕτινος εἰς μνήμην
¹⁰ τότε ἀνέθηκεν
 ἡ πενθοῦσα χήρα
 Ἰουλιανὴ Τσόκορ. Μετὰ δεκάτης χηρεύσεως ἐνιαυτοῦς
 καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ τῷ 66 ἡλικίας ἔτει
 τῇ 14^η Μαρτίου 1841 θανούσα
¹⁵ πλησίον τῆς κόνιος τοῦ φίλου ἀνδρὸς
 κατετέθη.

Ed. Hajnóczy No 9.

61. (Keeskemét 1831.)

Τάφος οὗτος ὁ σκοτεινὸς
 κατέχει σῶμα
 Γεωργίου Καλαῖτση,
 ὅς, ὅτε ἡ λαόφθορος χολέρα
⁵ καθ' ἅπαν τὸ βασίλειον ἐμαίνετο μυριάδας
 ζώντων πορθοῦσα,
 τῷ 63 τῆς ἡλικίας ἔτει

δεινῇ περιπεσὼν νόσῳ
τῇ 15^ῃ Αὐγούστου 1831

- ¹⁰ ἄφνω ὑπὸ τοῦ θανάτου ἠρπάγη
γνωστῶν πάντων εἰς λύπην,
εἰς ἄλγος δὲ συμβίας πενθοῦσης
Ἰουλιανῆς Ψαῤῃ.

Ed. Hajnóczy No 10.

62. (Kecskemét 1832.)

ΙΣ ΧΣ

- Ἐνθάδε κεῖται ὁ Μᾶρκος Ἰονχάζη,
ὅνπερ σκοτεινὸς τάφος ἤδη σκεπάζει·
Γραικὸς δὲ ἦτο ἐκ πόλεως Κοζάνης
καὶ χριστιανὸς εὐσεβής, ἐκτὸς πλάνης,
⁵ ζήσας τέσσαρα καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη
καὶ καταλιπὼν ὀκτὼ τέκνα, προσέτι
ἔτι σύζυγον Ἀναστασίαν, χήραν
πενθοῦσαν αὐτὸν καθ' ἅπασαν ἡμέραν,
ἐν χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ τε
¹⁰ καὶ τριακοστῷ δευτέρῳ ἔτει, ὅτε
τῇ δεκατρίτῃ Ἰοννί(ου) ἀνεπαύθη
κ' ἐν κωμοπόλει Κετσκεμέτῃ ἐτάφη.

Ed. Hajnóczy No 11.

63. (Kecskemét 1834, 1850.)

- Ἦδε κεῖται
ὁ ἐν μακαρίᾳ ἐκ Σιατίστης τῆς Μακεδονίας
Ἀπόστολος Πάππ,
ζήσας δὲ ἔτη 75,
⁵ ἐτελεύτησε τῷ 1850 ἔτος
καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ
Αἰκατερίνη Στέρκις
τῷ 1834. Σὺν αὐτοῖς δὲ
καὶ τέκνα αὐτῶν
¹⁰ Ἀλέξανδρος, Ἀνδρέας
καὶ Σοφία μετὰ τῆς
Ἀλεξάνδρας Ροζάνης
ἡ μήτηρ τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἐκ τῆς Κοζάνης.

Ed. Hajnóczy No 12. — 2 Σιατίστη Hajnóczy.

64. (Keeskemét 1835.)

Δημήτριος Μάρκοβιτς ἐν
 Κέτσκεμετ τῇ πολιτείᾳ ἐκ
 τοῦ τῶν Γραικῶν γένους ὁ
 πρῶτος τῇ ἐγγενῶν εἰ τῶν
⁵ ἐκλειμμένων πολιτῶν
 ἀξιοθεῖς τάξει ἐνταῦθα
 κεῖται - - - - -
 - - - - ἐν ἔτει 1835 ζή-
 σας 64 ἔτη.

Ed. Hajnóczy No 13.

65. (Keeskemét 1836.)

Ἀπὸ μηδενὸς εἰς ὑπαρξίν τι φέρειν
 θεία μόνον δύναμις ἐκτελεῖ,
 τὰ δὲ ὄντα καλῶς μεταχειρίζεσθαι
 μεγίστη ἀνθρώπου ἀρετή.
⁵ Τὰ ὀλίγα εἰς ἀφθονίαν ἀυξέσθαι
 πλείστης ἐπιμελείας δεῖγμα.
 Μετὰ τῆς συμβίας ἐφ' ὅλης ζωῆς ἀγαπητῶς ζῆν
 ἴδιον πιστοῦ ὁμοῦλον.
 τὰ τέκνα εἰς ἀγαθὸν πολίτας ἀναθρεῖν
¹⁰ ἀγαθοῦ πατρὸς πρωτίστη φροντίς.
 Τὸν Θεὸν ψυχῇ καὶ καρδίᾳ λατρεύειν
 ἔργον εὐσεβοῦς χριστιανοῦ.
 Ταῖς ἀρεταῖς κεκοσμημένος
 καθ' ὅλην τὴν ζωὴν βεβιωκώς
¹⁵ ὁ μακαρίας μνήμης
 Τριαντάφυλλος Πάτσιον
 τῷ 77 τῆς ἡλικίας ἔτει
 τῶν τῇδε μετελθόν
 ἐνταῦθα κατετέθη,
²⁰ οὗτινος ἡ ἐπιμέλεια πατρικὴ φροντίς
 καὶ εὐσέβεια πᾶσι τοῖς γνωστοῖς δῆλος.
 Ἐκ τῆς πρὸς τὸν αἰοίδημων ἀγάπης καὶ σέβους
 ἡ ἐφ' ὅλης ζωῆς αὐτῶν πενθοῦσα χήρα
 Αἰκατερίνη Παρησίον σὺν τοῖς τέκνοις
²⁵ τόδε ἀνήγειρε μνημα.
 Τέθηκε τῇ 7 Νοεμβρίου 1836.

Ed. Hajnóczy No 14.

66. (Keeskemét 1837.)

Οὗτος ὁ σκοτώδης τύμβος καλύπτει
 ὁστὰ τοῦ ἐν Χριστῷ ἀναπαυθέντος
 Γεωργίου Μάρκοβιτς
 καὶ ἡγαπημένων αὐτοῦ τέκνων
⁵ Μιχαὴλ καὶ Ἐσθήρ,
 ζήσας ἔτη 57, τελευτήσαντος δὲ
 τῇ 28^η Νοεμβρίου 1837.
 Εἰς μνήμην οὖν αἰώνιον ἔστησε τόδε μνηῆμα
 ἢ εἰς ἄλγος ἀπολειφθεῖσα σύζυγος
¹⁰ καὶ ὀδύνουσα μήτηρ
 Μαρία Τζιάκοβοβιτς.

Ed. Hajnóczy No 15.

67. (Keeskemét 1839.)

Πολυμέριμος ὡς ἄλλη Μάρθα
 καὶ εὐσεβὴς ὡς ἄλλη Μαρία,
 ἢ μία τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γυναικῶν,
 Αἰκατερίνη Καλαϊτση,
⁵ ἥτις μετὰ τοῦ φίλου συζύγου αὐτῆς
 Τριανταφύλλον Πάτσιου
 ἐν ἀγάπῃ καὶ ὁμοιοῖᾳ ἔτη 45,
 ἐν χηρεύσει δὲ ἐνιαυτοὺς τρεῖς ζήσασα,
 τῷ 63 τῆς ἡλικίας ἔτει,
¹⁰ τέκνοις καὶ ἐγγόνοις πένθος λιποῦσα,
 τῶν τῇδε μετῆλθε τῇ 30 Νοεμβρίου 1839.
 Εἰς αἰώνιαν μνήμην τῆς ἀγαθῆς μητρὸς
 τόδε ἀνήγειρον μνημεῖον {ὁ}
 οἱ υἱοὶ Γρηγόριος καὶ Νικόλαος.

Ed. Hajnóczy No 16.

68. (Keeskemét 1848.)

Ἀλέξανδρος Λάμπρου
 τριακοντούτης τὴν ἡλικίαν
 ἐν ἔτει 1848 Φεβρουαρίου 4
 τὸν βίον μεταλλάξας
⁵ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐνταῦθα κατετέθη

εἰς αἰώνιον ἀνάπασιν·
 ἐκ δὲ τῆς πρὸς τὸν ἀποδημήσαντα
 φίλτατον σύζυγον ἀγάπης
 τόγῃ ἀνήγειρε μνημεῖον
¹⁰ ἢ μετ' αὐτοῦ τέσσαρα ἔτη
 γάμον κοινωνίᾳ συζήσασα
 Σοφία Ἀποστόλου Πάπ.

Ed. Hajnóczy No 17. — 9 recte : τόδε.

69. (Keeskemét 1862.)

ᾠδὲ ἀναπάβετε ἡ δοῦλη τοῦ Θεοῦ
 Μαρία τοῦ ποτε μακαρίτου Διμητρίου
 Χριστοφόρου θυγατέρα· ζήσας δὲ 16 ἔτη
 τῆς ἡλικίας, φεῦ, ἐπλήρωσεν μητρὸς
⁵ καρδίαν. ᾠ μήτηρ μου Ἰουχάση Ἑλένη,
 μὴν θρηνηῖς καὶ ἀνεστενάξεις, ἐγὼ
 ἀνεπαύθην ἐν Κυρίῳ εἰς τὰς 9
 Σεπτεμβρίου 1862.

Ed. Hajnóczy No 18.

70. (Keeskemét 1865.)

ᾠδὲ ἀναπαύετε Ἑμα-
 νουήλ Κυριακῇ, τὸν ὀπῆ-
 ον θρηνηῖ ἡ χήρα τοῦ Περ-
 σίδα Χαρίς με 6 ἀνέληκα τέκνα τοῦ· ἔζησε 57
⁵ ἔτος, ἀπέθανε δὲ 1865
 Ἰουλίου 31.

Ed. Hajnóczy No 19.

71. (Komárom 1757.)

Ἐνθάδε κήτετε ὁ δοῦλος τοῦ Θ(ε)οῦ Ἀνασ-
 τασίου Γεωργίου Σαποντζῆ ἐν χώρας Μοσκο-
 πόλεος, ζήσας χρόνους 17 ἀναπάφθη
 1757 Νοεμβρίου 20 Κομοράνη.

2 recte : ἐκ.

72. (Komárom 1758.)

Ω	Ω
ΙΣ	ΧΣ
ΝΙ	ΚΑ

ᾠδὲ κεῖται ὁ δοῦλος
 τοῦ Θεοῦ Γεώργι-
 ος Κοισόρου ἐκ Μο-
 σχοπόλεως ἐ-
⁵ τῶν 65 καὶ ἀν-
 επαύθη εἰς
 τοὺς 1758
 μὴν Ἰουλίου 10
 ἐν Κομαρανίῳ.

Cf. tab. No 3.

73. (Komárom 1758.)

Ἐνθάδε κεῖται ἡ δούλη τοῦ
 Θεοῦ Μαρία γενή τοῦ Πίν-
 κουν Κοισόρου ἐτῶν 60
 ἐκ Μοσχοπόλεως καὶ
⁵ ἀνεπαύθη εἰς τοὺς
 1758 Σεπτεμ(β)ρ(ίου) 8
 ἐν Κομαρανίῳ.

2 recte : γυνή.

74. (Komárom 1761.)

ᾠδὲ κεῖται ὁ δοῦλος
 τοῦ Θεοῦ Δημήτριως
 Ἰγνατίου ἐκ Μο-
 σχοπόλεως ἐ-
⁵ τῶν 60 καὶ
 ἀνεπαύθη
 εἰς τοὺς
 1761 μὴν
 Ἰανουαρίου 17
¹⁰ ἐν Κομα-
 ρανίῳ.

75. (Komárom 1766.)

᾿Ωδε κεῖται ὁ δούλη τοῦ Θε-
οῦ Δημητρία Ντούμτζα
ἐκ ᾿Επσχίας ἐτῶν 27 καὶ
ἀνεπαύθη εἰς τοὺς 1766 ᾿Απρια(ίου)
⁵ 19 ἐν Κομορανίῳ.

4 recte : ᾿Απριλίου.

76. (Komárom 1772.)

᾿Ωδε τέθαπ-
ται ἡ μακαρία
τῇ λήξει Δέσπο, γυνὴ
Χατζῆ Σήμου, ζήσας ἔτη 51.
⁵ 1772 ᾿Ιουν(ίου) 16.

Cf. tab. No 4.

77. (Komárom 1773.)

᾿Ωδε κῆτε
ἡ μακαρία Κα-
λία Ντούμτζε, ᾿Οκτό(βριος) 6,
ἐτ(ῶν) 64, 1773. Χόρας Σιπίσχα.

78. (Komárom 1780.)

᾿Ωδε τέθαπτε
ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ
᾿Ιωάννης Θηταλίου·
ζήσας ἔτη 73 ἀνεπαύτη
⁵ δὲ ἐν Κυρίῳ μὴν Ιουλίου 21
τὸ 1780.

79. (Komárom 1780.)

᾿Ωδε τέθαπτε
ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ
Σταῦρος Κηλήτζα,
ζήσας ἔτη 63, ἀνεπαύτη
⁵ δὲ ἐν Κυρίῳ 1780 μὴν Μαρ(τίου) 18
ἐν Κομοράνι.

80. (Komárom 1783.)

ῥΩδε

τέθαπτε ὁ δοῦλος τοῦ Θ(ε)οῦ

Διμήτριος Δούμτζα ζήσας

ἔτη 33, ἀνεπαύθη δὲ ἐν

⁵ Κ(υρί)ω 1783 μὴν Νοεμβρίου 5
ἐν Κομοράνι.

81. (Komárom 1784, 1803.)

ῥΕνθα κείμενται

οἱ δοῦλοι τοῦ Θ(ε)οῦ Κωνσ-

ταντίνος Σπειρίδων καὶ

ἡ συμβία αὐτοῦ Ἀναστα-

⁵ σία, ὁ μὲν ζήσας ἔτη

70 καὶ ἀναπαύθη εἰς

1784 Ἰουν(ί)ου 29, ἡ

δὲ ζήσασα ἔτη 80

καὶ ἀναπαύθη εἰς

¹⁰ τοὺς 1803 Ἰούλιου 24.

82. (Komárom 1785.)

ῥΕνθάδε κήτετε ὁ δοῦλος τοῦ Θ(ε)οῦ Ἀργή-

ρη Δημητρήου Κγόρα ἐν χώρας Μοσ-

κοπόλεως, ζήσας χρόνους 70 ἀναπάφθη

1785 Μαρτίου 5 Κομοράνη.

2 recte : ἐκ.

83. (Komárom 1785.)

ῥΩδε

τέθαπτε ὁ δοῦλος τοῦ Θ(ε)οῦ

Ἰωάννης Δούμτζα, ζήσας

ἔτη 58, ἀνεπαύθη δὲ ἐν

⁵ Κ(υρί)ω 1785 μὴν Μαρτί(ου) 13
ἐν Κομοράνι.

84. (Komárom 1788.)

ῥΩδε

τέθαπτε ὁ δοῦλος

τοῦ Θεοῦ Χατζῆ Κώστα

Σόροβιτς ἐκ Μοσχοπόλεως,

⁵ ζήσας ἔτη 52, ἀνεπαύθη

δὲ ἐν Κ(υρί)ῳ 1788 (Ῥοκτω)βρίου 24

ἐν Κομοράνι.

85. (Komárom 1790.)

ῥΩδε τέθαπτε ὁ δοῦλος

τοῦ Θ(ε)οῦ Ἀντόνης Δούμτζα,

ζήσας ἔτη 56, ἀνεπαύθη

δὲ ἐν Κ(υρί)ῳ 1790 μὴν Ἰουν(ίου) 8

⁵ ἐν Κομοράνι.

86. (Komárom 1791.)

Τέθαπται ἐνθάδε

ὁ Χατζῆ Τζήγκας Δήμου

χρονῶν 80,

ἀναι[παύθη] 1791 (Ῥοκτω)βρί(ου) 30.

87. (Komárom 1798.)

ῥΕνθα τέθαπται

ὁ δοῦλος τοῦ Θ(ε)οῦ

Ἀναστάσιος Δούμτζα

ζήσας ἔτη 67, ἀνεπαύθη

⁵ δὲ ἐν Κ(υρί)ῳ 1798

Δεκ(ε)μβρί(ου) 31.

88. (Komárom 1802.)

ῥΩδε τέθαπται ὁ

δοῦλος τοῦ Θεοῦ

Μανόλης Δημητρίου Κοτοβάνου

ἑτῶν 68, ἀνε-

⁵ παύθει δὲ ἐν Κ(υρί)ῳ τῇ 1

Αὐγούσ(του) 1802

ἐν Κομοράνιῳ.

89. (Komárom 1802.)

᾿Ωδε κεῖται καὶ ἡ
 συμβία αὐτοῦ Πε-
 λαγία ἐτῶν 50,
 ἀνεπαύθη ἐν Κ(υρί)ῳ
⁵ τῇ 24 ᾿Ιαν(ουα)ρ(ίου) 1802.

Ταφῇ τῷ Κ(υ)ρ(ί)ῳ
 ᾿Ιωάν(νου) Καραγιάνη,
 τεκνῶν
 Μαρίας, ᾿Αναστασίῳ
¹⁰ καὶ ᾿Ιωάννου.

90. (Komárom 1807.)

᾿Ενθάδε κεῖται
 ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ
 Μιχαὴλ Γεώργοβιτς
 ἐν Κ(υρί)ῳ τῷ 1807
⁵ Μαΐῳ 6 ἐν Κομοράνι.

91. (Komárom 1809.)

᾿Ωδε τέθαπτε
 ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ
 Δημήτριος Νίκολιτς
 τῷ 1809 Δεκ(εμ)βρ(ίου) 27
⁵ ἐν Κομορανίῳ.

92. (Komárom 1898.)

Εἰδῶ κεῖται ὁ δοῦ-
 λος τοῦ Θεοῦ
 ᾿Ρ[...]ος ᾿Ράδοβιτς 1805,
 ἀναπαύθη ᾿Απρίλιος 1898.

93. (Komárom.)

᾿Ωδε τέθαπται
 ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ

94. (Komárom.)

Δήμιττος Γούγα
Σιπυσχίτης.

Cf. tab. No 2.

95. (Komárom.)

Ἐνθα ἀναπαύεται ὁ δοῦλ(ος) Θ(ε)οῦ Πέ-
τρος Νάμος κὲ ἔζησεν τριάντα
ἔτη - - κὲ ἀναπαύθηκε τοὺς - - -
μὴν - - -
⁵ ἐν Κομαράνι.

96. (Miskole 1783.)

Ἐνθάδε κεῖται τὸ
θνητὸν σῶμα τοῦ
Δημητρίου Πίλτα,
ἔζησεν ἕως χρόνους
⁵ 73 καὶ ἀνεπαύθει
ἐν Κ(υρί)ῳ 1783 Σεπτεμβρίου 28
ἐν Μισκόλτζη.

97. (Miskole 1784.)

Κοίτεται
ῥῶδαι ὁ Γεώργιος
Καλούδα Κοσμήσκη
ἐτῶν 90. Ἀναπαύθηκεν
⁵ 1784 Μαρτίου 27.

98. (Miskole 1795.)

Ἰδοῦ κεῖται ὁ
δοῦλος τοῦ
Θεοῦ Μιχαήλ
Νίσκα γενόμενο
⁵ ἐκ Μοσχοπόλεως,
ζήσας ἔτι 70

καὶ ἀνεπαύθη
 ἐν Κ(υρί)ῳ τῇ δεκάτῃ
 ἔκτῃ Ἰανν(ουαρίου)
 10 1795.

99. (Miskole 1800.)

NK
 ΙΣ ΧΣ
 Κεῖτεται ὧδε
 Γεώργιος
 Ἀθανόλας,
 ζήσας ἔτη
 5 75, θανὼν δὲ
 1800 Ἀφρι(λί)ον 5.

100. (Miskole 1803.)

Ἐνθάδε κεῖται
 Κωνσταντῖνος
 ὁ τοῦ Νικβύσστα,
 ζήσας ἔτη 60 καὶ
 5 κοιμηθεὶς τῇ
 28 Ὀκτ(ωβρίου) 1803.

101. (Miskole 1804.)

Ἦδε κεῖται
 ὁ Γεώργιος
 Πάτας, ζήσα-
 ς ἔτη 75,
 5 θανὼν τῇ
 23 Φεβ(ρουαρίου) 1804.

102. (Miskole 1808.)

Ἦδε κεῖται Ἄννα
 θυγάτηρ [- - - -]
 συμβία τοῦ [- - - -]
 ἦσασα ἔτη 24
 5 καὶ θανοῦσα 1808 Ἀπρια(λίον) 26.

103. (Miskole 1811.)

NK

ΙΣ ΧΣ

Αἰκατερίνη σύμ-
βιος Ναοῦμ Ντῶνα
ἐκ γέννης Ὁλας ἐτῶν
37 ἀνεπαύθη τῇ 27

⁵ Σ ἔτι 1811.

104. (Miskole 1815.)

Τύμβος
καλύπτει σῶμα Ἰουλιανῆς
Ἀμβροσίον Λιβαδάροιο συζύγου,
ἡ γ' ἐπὶ γῆς πεντήκοντα
⁵ ζήσας ἔτη
κόλποις Ἀβραὰμ δῶκε
πνεῦμ' Ἰοννίω 18
ἔτει 1815.

105. (Miskole 1825.)

Δέμας μὲν Μαρίης τάφῳ ναιετάει
Γκίκα Ναῦμ κεδνῆς ἐούσης ἀλόχου
Ἀειρ[- - -]δ' ὕψοι [- - - - -]
ἔτει 1825 Μεταγεινιῶ(ν)ος, τὰ πιντ' ἐπὶ
⁵ χθονὸς ἐμβιούσας ἔτη 38.
Κοιμητήριον γεννεῆς
Γίκα Ναοῦμ
ἀμαρτωλῆς.

106. (Miskole 1827.)

Ἐνθάδε κεῖται
Ντονζῆ Καλλία,
σύζυγος Στεφάνου
Γιοββοσλῆ, ζήσασα

⁵ ἔτη 60, ἀνεπαύθη
ἐν Κυρίῳ
ἔτει 1827
Ἰουλίου 6.

107. (Miskole 1827, 1851.)

ᾧ Ὡδε κεῖται ὁ εὐγενὴς Μιχαὴλ Πήλτα,
πάρεδρος τοῦ ἐγκλεῦς BORSOD κομιτάτου,
ζήσας ἔτη 68, θανὼν τῇ 1 Σεπτεμβρί(ου)
ἔτει 1827, ὡσαύτως καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ
⁵ εὐγενὴς Ἰωάννης Πήλτα ἀνεπαύθη ἐν
Κυρίῳ τῷ 52 ἔτει τῆς ἡλικίας αὐτοῦ
τῇ 28 Ἀπριλίου ἔτει
1851.

Exstat in lapide etiam textus hungaricus.

108. (Miskole 1828.)

Τέθνηκε δ' οὗτος ἐν βαθεῖ γήρᾳ πάνν
ὀκτὸ δεκάδων ἐν βίῳ ζήσας ἔτη
ἐν ἔτει 1828 Ἰουλίου 21.

109. (Miskole.)

Ἐνταῦθα κεῖται Μιχαὴλ Μούτζου δέμ', αὐ-
τοῦ τὴν ψυχὴν τε Ἀβραὰμ κόλπος ἔχει . . .

110. (Miskole.)

Ἐλισάβετ γυνὴ Κυριάλου . . .

111. (Miskole.)

ΙΣ	ΧΣ
ΝΗ	ΚΑ

ᾧ Ὡδε κεῖται Καλία,
ἡ τοῦ Γεωργίου Πόρα
σύζυγος . . .

112. (Miskolc.)

Τῷδ' ἐν τῷ τάφῳ Ἄννα Θεοδώ(ρου)
 Ζήμτζα τέθαιπται, ἥτις τρία καὶ
 ἑκοσι ζήσασα [- - - -] ἐμ[- - -]ξε
 τὸν βίον [- - - -] ἐν Μαίτον [- - - -].

*113. Szentendre 1758.)

ΙΣ ΧΣ
 ΝΙ ΚΑ

Ἐνθα κεῖται ὁ ἐν
 μακαρία λήξει ἀναπν-
 θείς ἐν Κυρίῳ Δημήτρι-
 ος Τολογιάννη ἐκ πόλεως
 5 Ὑπήςχνας, ζήσας ἔτη μὴ',
 κεκοίμηκε δὲ ἐν ἔτει
 ,αψνθ' μηνὶ Ἀπριλίῳ
 κδ', ἐν Σεντανδρέα.

2—3 recte : ἀναπαύθεις.

*114. (Szentendre 1774.)

Ἐδὼ ἔνε ΙΣΙΧ
 ΟΡΙ- ἰ δούλι τοῦ Θεοῦ -ΡΟΥΣΑ
 ἰ νηκοκίρα τοῦ Θεοδόρου
 Μαρτόη, ζήσας χρόνους
 5 58 ἀναπαύθηκεν
 1774 Αὐγούστου 2.

*115. (Vác 1793.)

Ἐνθα κεῖται
 ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ
 Ἀναστάσιος
 Μαντζούκου ἐκ
 5 πόλεως Σνπήσχας,
 ζήσας ἔτοι 58,
 ἀνεπαύθη
 1793 Ἰουλίου 15
 εἰς Βάτζι.

*116. (Vác 1794.)

Ἐνθα κείτεται
 ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Μανο-
 ἦλ ἐκ πόλεως Σηπήςκα
 ἐγενήθη 1732, ἐκοιμήθη
⁵ 1794, Μανοῦλ Μοντσίου.

Cf. tab. No 1.

*117. (Vác 1799.)

Ἐνθα κεῖται ἡ
 δούλη τοῦ Θεοῦ
 Αἰκατερίνη Γεωργί(ου) Μάρα
 τοῦ ἐκ πόλεως Σηπήςχ-
⁵ ας, ζήσασα ἔτη 45,
 ἀνεπαύθη 1799 Μαρτί(ου)
 27 ἐν Βατζίω.

MAGYARÁZATOK¹ — ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ

A közölt feliratok írása természetesen nem mindig szabályos és egyforma, hanem néha különös és nehezen olvasható betűformákkal találkozunk. Így az *A* többféle formában fordul elő, a *Γ* pedig néhány-szor digammának (*F*) van írva, pl. 94-ben (l. a táblán No 2.).

Sok feliraton találunk rövidítéseket, és pedig a rövidítésnek külön-féle formáit. Ezek a következők:

1. Ligatura: a *μῆμη*-szó minden betűjének végső vonala egybe-olvad a következő betű kezdő vonalával, pl. 2₅; ugyanigy a *μήν*-szóban is: 74₈, 95₄; az *E*-t sokszor a megelőző betűhöz kapcsolják, pl. 72., 86. L. még a táblán a 3. és 4. számú feliratokat.

2. Suspensio: *δοῦλ(ος)* 95₁; *ἐτ(ῶν)* 77₄; a tulajdonnevek és hónap-nevek végéről a gen. -*ov* ragját nagyon sokszor elhagyják; pl. 83₅, 87₆, 117₃, stb.

3. Compendium: az *ov*-nál a *v*-t gyakran az *o* fölé írják, pl. 72., 76., 94., 116. L. a táblán No 1., 2., 3., 4.

4. Contractio: főleg az ú. n. nomina sacra-nál, pl.: *Θ(ε)οῦ* 5₁, 71₁, 80₂ stb., *Κ(υρί)ω* 80₅, 83₅, 84₆ stb., *Ἰ(ησοῦ)ς* *Χ(ριστό)ς* 52, 62, 113 stb.; de néha más szavaknál is, pl. *Ἀπ(ο)λ(ί)ον* 99₆, *ἀπ(ο)οῦναι* 58₁₇.

Ami a nyelvi sajátságokat illeti, mindenekelőtt az ú. n. itacisztikus hibákat kell megemlitenünk, amelyek a hellénisztikus kortól kezdve, amikor az újgörög kiejtésbeli sajátságok kezdenek feltűnedezni, mai napig jellemzők a kevésbé iskolázottak írásmódjára. A közölt feliratok szövegében egész sereg ilyen itacisztikus elírást találunk, amelyek közül a következő példákat említjük:

ai—*ε*: *κῖτε* 1₁, *κὲ* 95₂, *ἵνε* 114₁ *ἀναιπαύθη* 52₅, *ᾧδα* 97₂ stb.

ei—*ι*, *ei*—*η*, *ei*—*υ*, *η*—*ι*, *η*—*υ*, *οι*—*η*, *υ*—*ι*, *υ*—*υ*, stb.: *κῖτε* 1₁ *ἵκοι* 112₃, *ἀναιπαύθει* 88₅, *ζῖσας* 1₅, *ἐτι* 1₅, *Ἀναστασήον* 71₁, *θύλα* 60₆, *ἐπάρχυ* 15₁, *νηκοίρα* 114₃, *ὀπῆον* 70₂, *ἔτοι* 115₆, *ὅς* 8₂ stb.

ο—*ω*: *χώρας* 71₂, *ἐδῶ* 114₁, *κείτωνται* 81₁ stb.

¹ Dolgozatom korlátozott terjedelme miatt ezúttal csak a legfontosabb nyelvi jelenségek rövid összefoglalására szorítkozom.

Ugyancsak az úgörög kiejtésből magyarázhatók a mássalhangzók írásában megfigyelhető következő hibák :

β—v, v—φ: Φευγοαρίον 54₁₁, ἀναπάβετε 69₁, ἀναπάφθη 71₃ stb.

Ingadozások a gemináták írásában: μετῆλαξε 56₃, γενηθές 56₂, Ἰανν(οναρίον) 98₉ stb.

Hangtani változások rejlenek a következő írásmódok mögött: γενή (=γυνή) 73₂, ἀνεπαύτη (=ἀνεπαύθη) 78₄, Μοσκοπόλεως 29₂ stb.

Ami a morfológiai sajátságokat illeti, mindenekelőtt azt kell hangsúlyoznunk, hogy a sírfeliratok nyelve nem egységes. Néhány felirat erősen archaizáló, az antik epigrammák nyelvét utánozó nyelven van írva. Ilyenek a 37. és 105. számúak. Találkozunk verses feliratokkal is. Ilyenek a 3., 4., 9., 13., 35., 36. és 62. számúak. Ezek közül a 3. és 4. számú versus politicus-okban van írva. Ezekben és a 62. számúban rímekkel is találkozunk. De a többi feliratok nyelvében is sokszor váltakoznak egymással irodalmi és vulgáris alakok. Így pl. a származási hely megjelölésére a gyakoribb ἐκ prepozíció (9₃, 18₃, 20₂, 28₄, 29₂, 32₃, 33₃, 62₃, 63₂, 98₅ stb.) mellett előfordul az ἀπό is, éspedig accusativusszal is (15₃, 24₂, 25₂, 26₂, stb.). Feltűnőek az ilyen archaizáló formák, mint βεβιωκότος 17₃, ἔσχηκε 3₃. A sírfeliratok nyelvének hagyományos kötöttsége magyarázza meg az optativus használatát, amely az úgörög élőnyelvben egyébként már kiveszett. Így pl. γένοιτο 4₆, ἀναπαύσαι 9₆, εἴη 35₁₅. Szokatlan alak a θεῶμαι ige aktív formája: θεᾶς 3₁, amelyet talán a vers kedvéért használt a felirat szerzője, hiszen ez az antik görögben is ritkán fordul elő (l. Bailly szótárát). Ugyancsak feltűnő a κεκοίμηκε alak is ἐκοιμήθη helyett 113₆.

A vulgáris sajátságok közül kiemeljük a következőket:

1. népies alak a nominativusi θνητέρα 69₃, továbbá az ἀνεπαύθην 24₉ sing. 3. személyben.

2. az augmentumok használatában nagy ingadozás tapasztalható, így pl. ἀναπαύθη 6₃, 7₇ stb., de ἀνεπαύθη 69₇, ἀναπαύθηκε(ν) 95₃, 97₄, 114₅, de ἀνεπαύθηκε 3₆ stb.

3. gyakoriak az egyeztetési hibák; így sok esetben ζήσας alakot találunk ζήσασα helyett, pl. 5₃, 69₃, 76₄, 104₅, 114₄.

A magyar nyelv hatásának kell tulajdonítanunk azt, hogy az évek jelzésére ἔτη helyett ἔτος is szerepel: ἔζησε 57 ἔτος 70₄₋₅.

Ami a frazeológiát illeti, meg kell jegyeznünk, hogy a magyarországi anyagban megtaláljuk azokat a tipikus nyelvi elemeket, amelyek a görög sírfeliratokat az ókeresztény időktől kezdve állandóan jellemzik. A hagyományos formakincs erős kötöttsége mutatkozik e téren. A magyarországi görögök egész sereg olyan kifejezést használnak, amelyeket már a kata-

kombák felirataiból jól ismerünk s amelyek formakészlete a bizánci koron át hagyományozódva a mai görög sirokon is lépten-nyomon felbukkan. Természetesen — mint minden nyelvben — az újjörögben is sok szinonim kifejezést találunk a halállal kapcsolatos fogalmak körülírására.

A görög keresztény sírfeliratok nagy formagazdagságát bizonyítják az e körből vett következő példák:

«Meghalt, elhunyt, elköltözött» stb. kifejezésére szolgálnak a következő fordulatok:

ἀναπαύομαι: ἀνεπαύθη, ἀναπαύθη, ἀνεπαύθηκε vagy ἀναπαύθηκε (gyakran ἐν Κυρίῳ) kíséretében 2₄, 3₆, 5₄, 6₃, 7₇, 8₃, 15₅, 16₄, 18₄, 23₄, 24₉, 25₅, 26₄, 27₄, 28₅, 30₄, 31₅, 32₉, 33₇, 34₄, 39₅, 52₅, 55₄₋₅, 59₅, 62₁₁, 69₇, 71₃, 72₄₋₅, 73₅, 74₆, 75₄, 78₄, 79₄, 80₄, 81₆, 81₉, 82₃, 83₄, 84₅, 85₃, 86₄, 87₄, 88₄₋₅, 89₄, 92₄, 95₃, 96₅, 97₄, 98₇, 103₄, 106₅, 107₅, 114₅, 115₇, 117₆; ἀναπαύεται 95₁, ἀναπαυθεῖς 1₄, 113₂;

ἀποβιῶ: ἀποβιώσαντα 47₂₆, ἀποβιώσασθαι 48₆;

ἀποθνήσκω: ἀπέθανε 70₅, τέθνηκε 49₆, 65₂₆, 108₁, θανών 99₅, 101₅, 107₃, θανοῦσα 60₁₄, 102₅;

κοιμῶμαι: κεκοίμηκε (!) 113₆, ἐκοιμήθη 116₄, κοιμηθεῖς 100₅;

μεταλλάσσω: μετέλλαξε βίον 56₃₋₄, τὸν βίον μεταλλάξας 68₄;

μετέρχομαι: τῶν τῆδε μετέλθε 57₁₃, 58₈, 59₈, 60₇, 65₁₈, 67₁₁;

τελευτῶ: ἐτελεύτησε 36₄, 43₇, 44₄, 44₇, 45₄, 47₄₁, 48₅, 50₃, 53₅₋₆, 63₅, ἐτελεύτησαν 54₇, τελευτήσαντος 66₆, τελευτήσασθαι 47₈.

Egyéb kifejezések: ἀπέρασεν εἰς Ἀβραὰμ τὸν κόλπον 3₈, κατεσκήνωσε πρὸς οὐρανίους δόμους 4₈, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν 9₅, τὸ ζῆν ἐξεμέτρησε 14₇, ἀπῆλθεν μονὰς εἰς οὐρανίους 17₄₋₅, ὑπὸ τὸ ξίφος τοῦ θανάτου ἀκαίρως ἐκθερισθεῖσα 38₇₋₈, ἀνῆλθεν οἰκήσεων εἰς οὐρανόν 46₇₋₈, ὁ τάφος οὗτος καλύπτει ὅστῃ 58₁₉, ὑπὸ τοῦ θανάτου ἡρπάγη 58₁₉, 61₁₀, τάφος οὗτος ὁ σκοτεινὸς κατέχει σῶμα 61₁₋₂, οὗτος ὁ σκοτώδης τύμβος καλύπτει ὅστῃ 61₁₋₂, τύμβος καλύπτει σῶμα 104₁₋₂, αὐτοῦ τὴν ψυχὴν τε Ἀβραὰμ κόλπος ἔχει 109₁₋₂.

A magyar «itt nyugszik»-nak felelnek meg a következő kifejezések:

ἐνθάδε (ἐνταῦθα, ἐδῶ, ὧδε) κεῖται (κείτεται) 1₁, 2₁, 5₁, 7₁, 8₁, 9₁, 11₁, 16₁, 18₁, 23₁, 26₁, 29₁, 32₁, 34₁, 42₁, 43₄, 45₆, 48₁, 50₁, 52₂, 53₁₋₂, 54₁, 55₁, 59₁, 60₁, 62₁, 63₁, 64₆₋₇, 71₁, 72₁, 73₁, 74₁, 75₁, 77₁, 81₁, 82₁, 89₁, 90₁, 96₁, 97₁₋₂, 99₁, 100₁, 101₁, 102₁, 106₁, 109₁, 111₁, 113₁, 115₁, 116₁, 117₁;

ἐνθάδε (ὧδε) ἀναπαύεται 44₁, 69₁, 70₁, 76₁, 95₁;

ἐνθάδε (ἐνθα, ὧδε) τέθαιπται 14₁, 22₃, 25₁, 28₁, 30₁, 33₁, 38₄, 39₁, 78₁, 79₁, 80₁₋₂, 83₁₋₂, 84₁₋₂, 85₁, 86₁, 87₁, 88₁, 91₁, 93₁;

ὧδε ἡρεμεῖ 40₁₂, 45₁.

INDEXEK — ΠΙΝΑΚΕΣ

I. HELY- ÉS NÉPNEVEK — ONOMATA TOΠΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΩΝ.*

Αἶνος (thrákiai város): Αἶνον^g 49₂.

Ἀλβανίτης 39₃.

Βάτζι (Vác): Βάτζι^a 115, Βατζίω^d 117₇.

Βελιγράδιον (Belgrád): Βελιγραδίου^g 19₄.

Βενετία (Venezia): Βενετιαν^a 3₅.

Βέρροια (makedoniai város): Βερροίας^g 21₂.

Βιθκοῦκι (makedoniai város): Βιθκοῦκι^g 39₄. — Cf. Skenderis: Ἱστορία τῆς ἀρχαίας καὶ συγχρόνου Μοσχόπολεως 90. sq.

Βοσκοπολίτης v. Μοσχόπολις.

Βουδίμιον (Buda): Βουδιμίον^g 19₃.

Βούλγαρος 31₂.

Γκόμπες (makedoniai város): Γκόμπες^d 36₂.

Γκράμποβον v. Γράμποβον.

Γραικός 29₃ Γραικῶν^g 64₃.

Γράμποβον (makedoniai város Moschopolis közeleben): Γράμποβον^a 27₃

Γκραμπόβον^g 20₂.

Ἑλλην 14₂.

Ἑτησχία v. Σιπίσκα.

Ἐπισχώτης v. Σιπίσκα.

Θεσσαλία: Θεσσαλίη^d 37₃.

Θεσσαλονίκη: Θεσσαλονίκης^g 9₃ 14₃.

Θεσσαλοτουρναβίτης 41₂.

Θέτταλος 14₂.

Ἰωάννινα (epirusi város): Ἰωαννίνον^g 31.

Καστορία (makedóniai város): Καστοριαν^a 24₂ Καστορίας 7₆ 28₄ 34₄.

Κεζκεμέτιον v. Κετζκεμέτιον.

Κετζκεμέτιον (Kecskemét): Κετζκεμετιώ^a 54₁₂ 55₇ Κετζκεμετιώ^d 53₆₋₈

Κεζκεμετιώ^d 52₇ Κέτσκεμετ^d 64₂

Κέτσκεμετιή^d 62₁₂.

Κέτσκεμετ v. Κετζκεμέτιον.

Κοζάνη (makedóniai város): Κοζάνης^g

4₅ 15₃ 16₃ 18₃ 32₃ 47₂₄ 53₄ 62₃ 63₁₃

Κοζάνη^d 47₂₄ Κοζενίτης 2₂.

Κοζενίτης v. Κοζάνη.

Κομαράνιον (Komárom): Κομαρανίω^d 72₉

73₇ 74₁₀₋₁₁ 88₇ Κομαράνι^d 95₅ Κομο-

ρανίω^d 75₅ 88₇ 91₅ Κομοράνι^d 79₆

80₆ 83₆ 84₇ 85₅ 90₅ Κομοράνη 71₄

82₄.

Κομοράνιον v. Κομαράνιον.

Κωνσταντιζικός (makedóniai város Kozani közeleben): Κωνσταντιζικοῦ^g 43₆.

Μακεδονία: Μακεδονίαν^a 20₂ 36₂ Μακε-

δονίας^g 2₃ 24₃ 43₆ 47₂₆ 53₅ 63₂ Μακε-

δονία^d 21₂ 27₂₋₃ 28₄ Μακεδονίτης 4₅.

Μακεδονοσερβίτης: Μακεδονοσερβίτην^a 19₆.

Μέγα Σέντ Μικλοῦσι (Nagy Szent Mik-

lós): Μέγα Σέντ Μικλοῦσι^a 26₃.

Μισκόλτζη (Miskolc): Μισκόλτζη^d 96₇.

Μοσχόπολις (makedóniai város): Μοσ-

χοπόλεως^g 72₃₋₄ 73₄ 74₄ 84₄ 98₅ Μοσ-

κοπόλεως^g 29₂ 82₂₋₃ Μοσκοπόλεως^g

1₃ 71₃ Μοσχοπολίτων^g 5₃ 6₃ Βοσκοπο-

λίτων^g 38₂ — Cf. X. Y. Martinianos:

Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Μοσ-

χοπόλεως, Athen 1939 (Horváth E.,

EPHk. 65: 339—340).

Μπανάτιον (Bánát): Μπανατίον^g 26₃.

Οὐγγαρία: Οὐγγαρίας^g 24₅ 26₆ 36₃.

Παντζκότη (?): Παντζκότης^g 31₃.

Πέστη (Pest): Πέστην^a 3₆ Πέστη^d

3₉ 6₃ 14₅ 19₂ 22₆ 23₆ 30₃ 33₅ 36₃

41₆ 41₉ 47₇ Πέσταν^a 2₄ 4₉ 5₄ 7₉

Πέστα^d 13₄ 16₆ 18₆ 26₅ 57₇ Πεσ-

τίας^g 24₆.

Ῥάζλδκη (?): ἑπαρχίας Ῥάζλδκη 31₃.

* a = accusativus, g = genetivus, d = dativus.

Ῥωμαῖοι: Ῥωμαῖον⁹ 24.
 Σὲν Μαρτῶν (Szent Márton) 25.
 Σεντάνδρεα (Szentendre): Σεντανόρεα^d
 113.
 Σηπίσκα v. Σιπίσκα.
 Σιάτιστα (makedóniai város): Σιατίσ-
 της⁹ 52, 63, Σιατιστεύς 59.
 Σιπίσκα (makedóniai város): Σιπίσχα⁹

77, Σηπήςχας⁹ 115, 117, Σηπήσκα⁹
 116, Ὑπήςχας⁹ 113, Ἐπησχίας⁹ 75,
 Σιπυσχιώτης 94, Ἐπισχιώτων⁹ 12.
 Σιπυσχιώτης v. Σιπίσκα.
 Σηπήςχα v. Σιπίσκα.
 Τούνησον (thessalíai helység): Τονρη-
 βον⁹ 37; cf. Θεσσαλονουναβίτης.
 Ὑπήσχα v. Σιπίσκα.

II. SZEMÉLYNEVEK — ONOMATA PROSΩΠΩΝ.*

Ἀγγελικῆς v. Λάσκαρις.
 Ἀγνή v. Μιχάλοβιτς.
 Ἀγόρα: Δημήτριος Ἀγόρα 32. (Kozani-i kereskedő-család sarja; ő maga tanító volt Pesten.)
 Ἀδανίδων: Μαρία ἡ ἐκ τῶν Ἀδανίδων
 51-2.
 Ἀθανάσιος v. Ἀκογλάνη, Παναγιώτων,
 Πελέγκα.
 Ἀθανάλας: Γεώργιος Ἀθανάλας 99-4.
 Αἰκατερίνη v. Καλαίτση, Κοντορούση,
 Μάρα, Οἰκονόμου, Ὅλας, Παρησίον,
 Στέρης.
 Ἀκογλάνη: Ναθυμᾶ θυγάτηρ μὲν τοῦ
 Ἀθανασίου Ἀκογλάνη 71-4.
 Ἀλέξανδρα v. Κοσμᾶ, Ῥοζάνης.
 Ἀλέξανδρος v. Δορμούσης, Λάμπρου,
 Μπικέλα, Πάππ.
 Ἀλέξιος v. Μιχάλοβιτς.
 Ἀμβρόσιος v. Αἰβαδάριοι, Ντόττζου.

Ἀναστασία v. Ἰονχάζ, Ντόττζου, Σπειρίδων.
 Ἀναστάσιος: Ἀναστασίον Χ. Ἰωάννου
 26; v. Δούμτζα, Καραγιάνη, Μαντζού-
 κων, Ντεμόνα, Πελέγκα, Σαποντζή.
 Ἀνδρέας v. Πάππ.
 Ἄννα: Ἄννα 102; v. Ζήμτζα.
 Ἀντώνης v. Δούμτζα.
 Ἀπόστολος v. Πάππ, Ῥοζάνης.
 Ἀργήρη v. Κρόρα.
 Ἀρσένιος v. Νικόλοβιτς.
 Αἰλιότων: Ἰουλιανὴ Γεωργίου Αἰλιό-
 τον 22.
 Ἀξεντιάδης: Δημήτριος Ἀξεντιάδης 35,
 Δημήτριος Αἰξεντιάδης 43, Κωνσταν-
 τίνον 35, Κωνστ. Δ. Αἰξεντιάδης 43.
 (Ismert kereskedő-család).
 Βαϊενᾶ: Γεώργιος Νικολάου Βαϊενᾶ 18-3
 Κωνσταντίνος Νικολάου Βαϊενᾶ 16-3.
 Βασίλειος v. Κοσμᾶ.

* Irodalom = Βιβλιογραφία:

Νικολάου Π. Δελιαλή: Ἀναμνηστική εἰκονογραφημένη ἔκδοσις Παύλου Χαρίση μετὰ ἱστορ. σημειώσεων περὶ τῶν ἐν Οὐγγαρία καὶ Αὐστρία ἐλληνικῶν κοινοτήτων. Τόμος πρῶτος, Kozani 1935.

Hajnóczy Iván: A kecskeméti görögység története — Ἱστορία τοῦ ἐλληνισμοῦ τοῦ Kecskenmét [Magyar-Görög Tanulmányok — Οὐγγροελληνικαὶ Μελέται 8.], Budapest 1939.

Horváth Endre: Ἡ ζωὴ καὶ τὰ ἔργα τοῦ Γεωργίου Ζαβίρα — Zavirasz György élete és munkái [Magyar-Görög Tanulmányok — Οὐγγροελληνικαὶ Μελέται 3.], Budapest 1937.

Horváth Endre: Magyar-görög bibliográfia — Οὐγγροελληνικὴ βιβλιογραφία [Magyar-Görög Tanulmányok — Οὐγγροελληνικαὶ Μελέται 12.], Budapest 1940.

Karcsu Antal Arzén: Vác város története, Vác 1880.

Σπ. Λάμπρου: Ἐπιτύμβια Ἑλλήνων ἰδίως Μακεδόνων ἐν Πέστη, Νέος Ἑλληνο-
 μνήμων 8 (Athenai 1911) 462-481.

Παναγ. Ν. Λιοφῆ: Ἱστορία τῆς Κοζάνης, Athenai 1924.

Ἰσακίμ Μαρτινιάνου: Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Μοσχοπόλεως, Α'. Ἡ ἱερὰ
 μὴν τοῦ τιμίου Προδρόμου κατὰ τὸν ἐν αὐτῇ κώδικα 1630-1887, Athenai 1939.

Κων. Χ. Σκενδέρη: Ἱστορία τῆς ἀρχαίας καὶ συγχρόνου Μοσχοπόλεως Athenai 1928.

Szendrei János: Miskolcz város története I-V., Miskolcz 1886-1911.

Βελδάρη: Νικόλαος Βελδάρη 45₂ Δημήτριος Ἰ. Βελδάρη 45₇.

Βράνη: οἰκογενίας Βράνη 51₁₋₂.

Γεώργιος ν. Ἀθανόλας, Αἰλιώτων, Βαϊενᾶ, Γούση, Καλούδα, Καλή, Καλαΐτση, Κοισόρου, Μαλάτκεζα, Μάρα, Μάρκοβιτς, Μάτσος, Οἰκονόμου, Παπᾶ Γεωργίου, Πάτας, Πελέγκα, Πόρα, Σαποντζή, Τριανταφύλλου.

Γεώργιοβιτς: Μιχαήλ Γεώργιοβιτς 90₃.

Γιοββόσλη: Στεφάνου Γιοββόσλη 106₃₋₄.

Γκίκα: Μαρίης... Γκίκα Ναούμ... ἄλλοι 105₁₋₂ Γκίκα Ναούμ 105₇.

Γούγα: Δήμητριος Γούγα 94₁.

Γούση: Γεώργιος... τοῦ Γούση Μίσιου νιός 4₃₋₄. (Kozani-i származású pesti kereskedő.)

Γρηγόριος ν. Πατίσιου.

Δέσπω ν. Σήμου.

Δημητρία ν. Δούμτζα.

Δημητριάδης: Παναγιώτης Δημητριάδης 50₂. (Kereskedő volt.)

Δημήτριος ν. Ἀγόρα, Αἰδεντιάδης, Βελδάρη, Δούμτζα, Ἰγνατίου, Ἰλίτς, Ἰονχάζ, Καρακαζάνη, Κγόρα, Κοσμά, Κοτοβάνου, Μάρκοβιτς, Μοναστηριολή, Νίκολιτς, Πήλτα, Σακελλαρίου, Τολογιάννη, Χριστοφόρος.

Δήμιον ν. Τζήκας.

Δήμητριος ν. Γούγα.

Διονύσιος ν. Πομποβίτης.

Δορμούσης: Ρίζον... Δορμούσην 37₁ Ἀλεξάνδρου... Δορμούση 40₃₋₄

Χρήστος Ρίζου Δορμούση 41₁ Κωνσταντίνος 41₈.

Δούμτζα: Δημητρία Ντούμτζα 75₂ Καλία Ντούμτζε 77₃ Δημήτριος Δούμτζα 80₂ Ἰωάννης Δούμτζα 83₃ Ἀντόνης Δούμτζα 85₂ Ἀναστάσιος Δούμτζα 87₃. (Gazdag komáromi kereskedő-család.)

Ἐλένη ν. Ἰονχάζ, Τριανταφύλλου.

Ἐλισάβετ: Ἐλισάβετ, σύζυγος τοῦ Ἀναστασίου Χ. Ἰωάννου 26₁₋₂; ν. Κυριάου.

Ἐλλη ν. Μαλάτκεζα.

Ἐμμανουήλ ν. Κοσμά, Κυριακῇ, Πελέγκα, Τέρση.

Ἐσθήρ ν. Μάρκοβιτς.

Ζήμτζα: Ἄννα Θεοδώρου Ζήμτζα 112₁.

Θεόδωρος ν. Ζήμτζα, Κάλλου, Μαρτόνη, Μπενδεάλ.

Θηταλίον: Ἰωάννης Θηταλίον 78₃.

Θωμάς ν. Καρακαζάνη.

Ἰγνατίου: Δημήτριος Ἰγνατίου 74₂.

Ἰερομνήμον: τῆς... Λάμπρος... ἡ παῖς Ἰερομνήμον 3₂.

Ἰλίτς: Δημητρίου Ἰλίτς 47₃₆₋₃₇.

Ἰουλιανή ν. Αἰλιώτων, Κοσμά, Λιβαδάροιο, Μησκολτζή, Σαβελ - -, Τσόκορ, Ψαρά.

Ἰονχάζ: Δημήτριος Ἰωάννου Ἰονχάζ 53₃₋₄ Δημητρίου Ἰονχάζη 57₄₋₅ Μάρκος Ἰονχάζη 62₁ Ἀναστασίαν 62₇ Ἰονχάση Ἐλένη 69₅.

Ἰωάννης ν. Ἀναστάσιος, Δούμτζα, Θηταλίον, Ἰονχάζ, Καραγιάνη, Κοσμά, Μουράτη, Οἰκονόμου, Παπᾶ Γεωργίου, Πήλτα, Πλατώνη, Πόμιτα, Σακελλαρίου, Τέρση, Χαρίσιος.

Ἰωαννίδου: Πελαγία Ἰωαννίδου 47₄₇.

Καλαΐτση: Γεωργίου Καλαΐτση 61₃ Αἰκατερίνη Καλαΐτση 67₄.

Καλή: Καλή Γεωργίου 29₁.

Καλινώ ν. Κοσμά.

Καλλία ν. Δούμτζα, Ντουζή, Πόρα.

Κάλλου: Κωνσταντίνος Θεοδώρου Κάλλου 25₁₋₂.

Καλούδα: Γεώργιος Καλούδα Κοσμήσκη 97₂₋₃.

Καραγιάνη: Πελαγία 89₂₋₃ Ἰωάννου Καραγιάνη 89₇ Μαρίας, Ἀναστασίον καὶ Ἰωάννου 89₉₋₁₀.

Καρακαζάνη: Δημήτριος Θωμά Καρακαζάνη 55₂₋₃.

Κγόρα: Ἀργίρη Δημητρίου Κγόρα 82₁₋₂.

Κηλήτσα: Σταύρος Κηλήτσα 79₃.

Κοέμτζη: Μαρία Κοέμτζη 48₂. (A család Kozani vidékéről származik.)

Κοισόρου: Γεώργιος Κοισόρου 72₂₋₃. Μαρία γενή τοῦ Πίνκου Κοισόρου 73₂₋₃.

Κοντορούση: Αἰκατερίνη ἐξ οἴκου Κοντορούση 40₁₋₂.

Κοσμά: Δημητρίου... Κοσμά 58₂. Ἐμμανουήλ, Ἰωάννης, Βασίλειος, Ἀλεξάνδρα, Καλινώ καὶ Ἰουλιανή 58₂₃₋₂₄. (A Kozma-család tagjai ma is élnek Kecskeméten.)

Κοσμήσκη ν. Καλούδα.

Κοστίνη ν. Ντεμόνα.

Κοτοβάνου: Μανόλης Δημητρίου Κοτοβά-
νον 88₃.

Κουρούκη: Μαρία Ἰωάννη Μπαράτη,
γεννημένη Κουγιάκη 34₂₋₃.

Κυριακή: Ἐμμανουήλ Κυριακή 70₁₋₂.

Κυριάδου: Ἐλισάβετ γυνὴ Κυριάδου 110₁.

Κωνσταντίνος: Σοφία Κωνσταντίνου
40₁₂₋₁₃; Μάρκος Κωνσταντίνου 52₂₋₃;
ν. Αἰξεντιάδης, Βαϊενᾶ, Δορμούσης.
Κάλλου, Ματζίγκα, Μπενδεᾶλ, Νικ-
βύσστα, Παπᾶ Γεωργίου, Πελέγκα,
Σπειρίδου.

Κώστα ν. Οἰκονόμου, Πόμυτα, Σόροβιτς.

Λάμπρου: Ἀλέξανδρος Λάμπρου 68₁.

Λάμπρο ν. Ἱερονήμου.

Λάσκαρις: Λάσκαρις Ἀγγελικῆς 14₁.

Λιβαδάριοι: Ἰουλιανῆς Ἀμβροσίου Λιβα-
δάριοι 104₂₋₃.

Μαλάτκεα (?): Ἑλλή Γεωργίου Μαλάτ-
κεα 29₂.

Μανοῦλ ν. Μουτσίου.

Μανόλης ν. Κοτοβάνου.

Μαντζούκου: Ἀναστάσιος Μαντζούκου
115₃₋₄. (Váci kereskedő.)

Μάρα: Αἰκατερίνη Γεωργίου Μάρα 117₃.

Μαρία ν. Ἀδανίδου, Γκίκα, Καραγιάνη,
Κομέτση, Κοισόρου, Κουγιάκη, Μου-
ράτη, Μπαράτη, Τζιάκοβατζ, Χριστο-
φόρος.

Μαρίνα ν. Φαρακάτου.

Μάρκοβιτς: Δημήτριος Μάρκοβιτς 64₁,
Γεωργίου Μάρκοβιτς 66₃ Μιχαήλ και
Ἑσθήρ 66₅.

Μάρκος ν. Ἰονχάζ, Κωνσταντίνου,
Ραῦκοβιτς.

Μαρτὴν: Θεοδόρου Μαρτὴν 114₃.

Ματζίγκα: Κωνσταντίνος Ματζίγκα 30₁₋₂.

Μάτσος: Γεώργιος Ν. Μάτσος 36₁.

Μανρομάτης: I. H. P. Μανρομμάτης
(=Ἰωάσαφ Παπᾶ Ῥάλλης, aki Ainos
városából származott s a pesti egy-
házközség lelkésze volt.)

Μησκολιτζή: Νικόλαος Μησκολιτζή και ἡ
θυγάτηρ αὐτοῦ Ἰουλιανή 54₃₋₅.

Μίσου ν. Γούση.

Μιχαήλ ν. Γεώργιοβιτς, Μάρκοβιτς, Μόσχα,
Μούτζου, Νίσκα, Πατσίου, Πήλιτα,
Πόντικα, Τζορνέντα, Τριανταφύλλου.

Μιχάλοβιτς: Ἀλέξιος Μιχάλοβιτς 44₂
ἡ σύζυγος αὐτοῦ Ἀγνή 44₆.

Μοναστηριλή: Σόφρα ἡ συνβία τοῦ Δημη-

τρίου Μοναστηριλή 11₃. (Ismert keres-
kedő-család.)

Μόσχα ν. Μόσχα.

Μόσχα: Μιχαήλ Μόσχα 5₃ Μιχαήλ Μόσ-
χαν 13₂ Ναούμ Μόσχα 17₁.

Μουράτη: Μαρία Μουράτη 47₃ Ἰωάννης
47₁₃ Ἰωάννην Μουράτην 47₂₂. (Ismert
pesti kereskedő-család.)

Μούτζου: Μιχαήλ Μούτζου 109₁. (Szere-
pet játszott a miskolci egyház
megalapításában.)

Μουτσίου: Μανοῦλ 116₂₋₃. Μανοῦλ Μου-
τσίου 116₅.

Μπαράτη: Μαρία Ἰωάννη Μπαράτη 34₂.

Μπενδεᾶλ: Κωνσταντίνος Θεοδόρου
Μπενδεᾶλ 12₃.

Μπικέλα: Νικόλαος Μπικέλα 21₁ (A pesti
görög iskola ephorosa és irodalom-
pártoló volt.) Ἀλέξανδρος 21₆.

Ναθυμᾶ ν. Ἀζογλάνης.

Νάμος: Πέτρος Νάμος 95₁₋₂.

Ναούμ ν. Γκίκα, Μόσχα, Ντώνα, Φαρα-
κάτου.

Νικβύσστα: Κωνσταντίνος ὁ τοῦ Νικβύσ-
στα 100₂₋₃.

Νικόλαος ν. Βαϊενᾶ, Βελδάρη, Μησκολιτζή,
Μπικέλα, Πάτσου.

Νίκολιτζ: Δημήτριος Νίκολιτζ 91₃.

Νικόλοβιτς: Ἀρσένιος Χατζή Νικόλοβιτς
31₁.

Νίσκα: Μιχαήλ Νίσκα 98₃₋₄.

Ντεμόνα: τῆς Κωστίνης, ἡ γυνὴ τοῦ
Ἀναστασίου Ντεμόνα 6₂.

Ντότζου: Ἀμβροσίου τοῦ Ντότζου 20₁
Ἀναστασία 20₆.

Ντουζή: Ντουζή Καλλιὰ 106₂.

Ντουμτζε ν. Δούμτζα.

Ντώνα: Ναούμ Ντώνα 103₂.

Οἰκονόμου: Αἰκατερίνη, σύζυγος τοῦ
Ἰωάννου Παπᾶ Κώστα Οἰκονόμου
23₁₋₂ Γεώργιος Οἰκονόμου 28₃
Ἰωάννου... Στάμκου τοῦ Οἰκονόμου 3₄.
Ὅλας: Αἰκατερίνη... ἐκ γέννης Ὅλας
103₁₋₃.

Παναγιώτης: Ἀθανάσιος Παναγιώτου
39₂; ν. Δημητριάδης.

Πάπ ν. Πάπ.

Παπᾶ Γεωργίου: Κωνσταντίνος και Ἰωάν-
νης, υἱοὶ Παπᾶ Γεωργίου 59₁₋₂
Ἰωάννης 59₄ Ἰωάννου 59₁₁ Κωνσταν-

- τινος 59, (Siatistai származású kereskedő-család. Utódaik a Papp nevet vették fel; v. Πάπ.)
- Παπᾶ Κώστα v. Οἰκονόμου.
- Πάππ: Ἀπόστολος Πάππ 63₃ Ἀλέξανδρος, Ἀνδρέας καὶ Σοφία 63₁₀₋₁₁ Σοφία Ἀποστόλου Πάπ 68₁₂.
- Παρησίον: Αἰκατερίνη Παρησίον 65₂₄.
- Πάτας: Γεώργιος Πάτας 101₂₋₃.
- Πάτζου v. Πάτσιου.
- Πάτσιον: Μιχαὴλ Πάτζου 56₂ Σοφία Πάτσιον 58₁₁ Τριανταφύλλος Πάτσιον 65₁₆ Τριανταφύλλου Πάτσιον 67₆ Γρηγόριος καὶ Νικόλαος 67₁₄. (A Pacsu-család tagjai ma is élnek Kecskeméten.)
- Πελαγία v. Ἰωαννίδου, Καραγιάνη.
- Πελέργα v. Πελέγκα.
- Πελέγκα: Ἀθανασίου Κ. Πελέργα 7₅ Γεώργιος ὁ Κωνσταντίνου Πελέγκα 24₁ Ἀναστάσιος Ἐμμανουὴλ Πελέγκα 33₂₋₃. (Ismert volt a család könyvkereskedő tagja: Γεώργιος Κ.Π.).
- Περσίδα v. Χαρίς.
- Πέτρος v. Νάμος.
- Πήλτα: Δημητρίου Πήλτα 96₃ Μιχαὴλ Πήλτα 107₁ Ἰωάννης Πήλτα 107₅. (A család tagjai ma is élnek Miskolcon.)
- Πίλτα v. Πήλτα.
- Πίνκου v. Κοισόρου.
- Πλατώνη: Ἰωάννης Χρήστου Πλατώνη 2₁₋₂. (Kozani-i kereskedő-család leszármazottja.)
- Πόμιτα: Ἰωάννη υἱὸς τοῦ Κώστα Πόμιτα 8₂₋₃.
- Πόντικα: Μιχαὴλ Χ. Φάννου Πόντικα 9₂ Μιχαὴλ Πόντικα 10₄.
- Ποπποβίκης: Διονύσιον τοῦ ἐπὶ κληρὸν Ποπποβίκην 19₅ (= Δημήτριος Παπαγιαννοῦσης kozani-i pap és tanító, aki 1783-ban Belgrad püspöke, majd 1790-ben Buda első görög püspöke lett. Irodalmi munkásságot fejtett ki. Sajátságos, hogy bár 1828-ban Budán halt meg, ez a sírfelirat 1800-ból való).
- Πόρα: Καλία ἡ τοῦ Γεωργίου Πόρα σύζυγος 111₂₋₃.
- Ῥάδοβιτζ: Ῥ...ἰος Ῥάδοβιτζ 92₃.
- Ῥαῖκοβιτζ: Μάρκου Ῥαῖκοβιτζ 27₁.
- Ῥίζος v. Δορμούσης.
- Ῥοζάνης: Ἀλεξάνδρα Ἀποστόλου Ῥοζάνη 59₁₃ Ἀλεξάνδρας Ῥοζάνης 63₁₂.
- Σακελλαρίου: Ἰωάννου Δημητρίου 15₂ (Σακελλαρίου fűzi hozzá jegyzetben Lampros.)
- Σανελ - - : Ἰουλιανή... σύζυγος τοῦ Σανελ - - 22₁₋₂.
- Σαποντζή: Ἀναστασίον Γεωργίου Σαποντζή 71₁₋₂.
- Σάρα v. Μοναστηριῇ.
- Σερβίτζκη: Χαρίσιος Σερβίτζκη 60₂.
- Σήμον: Δέσπο, γυνὴ Χατζῆ Σήμον 76₃₋₄.
- Σόροβιτς: Χατζῆ Κώστα Σόροβιτς 84₃.
- Σοφία v. Κωνσταντίνου, Πάππ, Πάτσιον, Χαρίσιος.
- Σπειρίδων: Κωνσταντίνος Σπειρίδων καὶ ἡ συμβία αὐτοῦ Ἀναστασία 81₂₋₅.
- Στάμκος v. Οἰκονόμου.
- Σταῦρος v. Κηλήτζα.
- Στέρις: Αἰκατερίνη Στέρις 63₇.
- Στέφανος v. Γιοββσλίη.
- Τερζῆ v. Τέρση.
- Τέρση: Ἰωάννης Τερζῆ 42₃ Ἐμμανουὴλ Τέρση 46₁. (Az utóbbi orvos volt; az ismert család egyik tagja: Tercsi Szilárd 1848-ban Pest város polgármestere volt.)
- Τζήκας: Χατζῆ Τζήκας Δήμου 86₂. (Janinai eredetű kereskedő; a család később 'Csiga' néven szerepel.)
- Τζιάκοβατζ: Μαρία Τζιάκοβατζ 66₁₁.
- Τζορνέντα: Μιχαὴλ Τζορνέντα 12₃.
- Τολογιάννη: Δημήτριος Τολογιάννη 113₃₋₄.
- Τριανταφύλλου: Γεωργίου Τριανταφύλλου 47₄₋₅ Ἐλένη θυγατὴρ Γεωργίου Τριανταφύλλου 47₃₄ Μιχαὴλ 47₁₄; v. Πάτσιον.
- Τσόκορ: Ἰουλιανή Τσόκορ 60₁₂.
- Φάννου v. Πόντικα.
- Φαρακάτον: Ναὺμ τοῦ Φαρακάτον 38₂ ἡ σύζυγος... ἡ Μαρίνα 38₄.
- Χαρίς: Περσίδα Χαρίς 70₄.
- Χαρίσιος: Ἰωάννου καὶ Σοφίας Χαρίσιον 48₃₋₄ v. Σερβίτζκη.
- Χατζῆ v. Νικόλοβιτζ, Σόροβιτς, Σήμον, Τζήκας.
- Χοῆστος v. Δορμούση, Πλατώνη.
- Χριστοφόρος: Μαρία τοῦ... Δημητρίου Χριστοφόρου θυγατέρα 69₂₋₃.
- Ψαρά: Ἰουλιανῆς Ψαρά 61₁₃.

TARTALOMJEGYZÉK — ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Oldal
Bevezetés — Εισαγωγή	3
Szövegek — Κείμενα	10
Magyarázatok — Ἑξηγήσεις	44
Indexek — Πίνακες	47

Magyar Tudományos Akadémia
 Könyvtára **697** / 195 **2** sz.

MAGYAR-GÖRÖG TANULMÁNYOK — ΟΥΓΓΡΟΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ.

1. Görög költemény a várnai csatáról. Kiadta Moravcsik Gyula. — *Ἑλληνικὸν ποίημα περὶ τῆς μάχης τῆς Βάρνης. Ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ Μοράβcsik* Moravcsik, 1935. (magyarul és újgörögül — οὐγγρῑστὶ καὶ νεοελληνιστ.)

2. Jeórgjosz Zavírasz budapesti könyvtárának katalógusa. Összeállította Graf András. — *Κατάλογος τῆς ἐν Βουδαπέστη βιβλιοθήκης Γεωργίου Ζαβίρα. Συνταχθεὶς ὑπὸ Ἀνδρέα Graf.* 1935. (magyarul és újgörögül — οὐγγρῑστὶ καὶ νεοελληνιστ.)

3. Ἡ ζωὴ καὶ τὰ ἔργα τοῦ Γεωργίου Ζαβίρα ὑπὸ Ἀνδρέα Horváth. — *Zavírasz György élete és munkái. Irta Horváth Endre.* 1937. (νεοελληνιστὶ μὲ οὐγγρῑκὴν περίληψιν — újgörögül magyar kivenattal.)

4. Die Aristotelische Politik und die Städtegründungen Alexanders des Grossen. — Wege des Verkehrs und der kulturellen Berührung mit dem Orient in der Antike. Zwei Studien zur antiken Geschichte von Endre v. Ivánka. 1938. (deutsch.)

5. Clemens Alexandrinus és a mysteriumok. Irta Simon Sándor. — *Clemens Alexandrinus und die Mysterien von Alexander Simon.* 1938. (magyarul német kivenattal — ungarisch mit deutschem Auszug.)

6. Jean Sykoutris: Philologie et Vie. 1938. (en français.)

7. Magyarország és a magyarság a bizánci források tükrében. Irta Gyóni Mátyás. — *Ungarn und das Ungartum im Spiegel der byzantinischen Quellen von Matthias Gyóni.* 1938. (magyarul német kivenattal — ungarisch mit deutschem Auszug.)

8. A kecskeméti görögség története. Irta Hajnóczy Iván. — *Ἱστορία τοῦ ἑλληνισμοῦ τοῦ Κετσκέμετ ὑπὸ Ἰωάννου Hajnóczy.* 1939. (magyarul újgörög kivenattal — οὐγγρῑστὶ μὲ νεοελληνικὴν περίληψιν.)

9. Les mots d'origine néo-grecque en roumain à l'Epoque des Phanariotes par Ladislav Gáldi. 1939. (en français.)

10. Tanulmányok a görög tragédia hellenisztikus műelméletéhez. Irta Soltész János. — *Études sur la théorie d'art hellénistique de la tragédie grecque par Jean Soltész.* 1939. (magyarul francia kivenattal — en hongrois avec résumé français.)

11. A gazai iskola Thukydides-tanulmányai. Irta Balázs János. — Gli studi tucididei della scuola di Gaza di Giovanni Balázs. 1940. (magyarul és olaszul — in ungherese e in italiano.)

12. Magyar-görög bibliográfia. Irta Horváth Endre. — Οὐγγροελληνική βιβλιογραφία ὑπὸ Ἀνδρέα Horváth. 1940. (magyarul és újböörögöl — οὐγγριστι καὶ νεοελληνιστί.)

13. Translatio latina Ioannis Damasceni (De orthodoxa fide l. III. c. 1—8.) saeculo XII. in Hungaria confecta. Scripsit et textum edidit Remigius L. Szigeti. 1940. (latine.)

14. Forrástanulmányok Herodotos Skythika-jához. Irta Harmatta János. — Quellenstudien zu den Skythika des Herodot von Johannes Harmatta. 1941. (magyarul és németül — ungarisch und deutsch.)

15. A művészi tudatosság Kallimachos költészetében. Irta Devecseri Gábor. — La consapevolezza artistica nella poesia di Callimaco di Gabriele Devecseri. 1941. (magyarul olasz kivonattal — in ungherese con riassunto italiano.)

16. Bizánci költemények Mánuel császár magyar hadjáratairól. Kiadta és bevezetéssel ellátta Rácz István. — Βυζαντινά ποιήματα περὶ τῶν οὐγγρικῶν ἐκστρατειῶν τοῦ αὐτοκράτορος Μανουήλ ἐκδιδόμενα μετ' εἰσαγωγῆς ὑπὸ Στεφάνου Ράcz. 1941. (magyarul és újböörögöl — οὐγγριστι καὶ νεοελληνιστί.)

17. Az istenek megjelenése Euripides drámáiban. Irta Tihanyi Bánk. — De deis in fabulis Euripidis apparentibus. Scripsit Benedictus Tihanyi. 1941. (magyarul latin kivonattal — hungarice cum argumento latino.)

18. A hippokratesi népismeret szempontjai. Irta Rozsály Ferenc. — Die Gesichtspunkte der hippokratischen Ethnologie von Franz Rozsály. 1942. (magyarul német kivonattal — ungarisch mit deutschem Auszug.)

19. Görögök sírfeliratai magyar temetőkben. Kiadta és magyarázta Prosser Piroska. — Ἐπιτύμβιοι ἐπιγραφαὶ Ἑλλήνων εἰς οὐγγρικά νεκροταφεῖα ἐκδιδόμεναι μετ' ἐξηγήσεων ὑπὸ Piroska Prosser. 1942. (magyarul és újböörögöl — οὐγγριστι καὶ νεοελληνιστί.)

Bizományos:

Ἐντολοδόχος:

K. M. EGYETEMINYOMDAKÖNYVESBOLTJA
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 18.

„ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ“ διεθνὲς βιβλιοπωλεῖον
Ἀθήναι, Πλατεία Συντάγματος.